Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...гэмнай 1921 оной ...рабрин 21-һэд гарана | № 129 (13618) | 1974 оной июниин 5, среда | Сэн 2 мунгэн

ШЭНЭ ГАЗАР, СЭБЭР ПААР ХАХАЛХА ТҮСЭБӨӨ ЮНИИН 15 ХҮРЭТЭР ДҮҮРГЭХЫН ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЕ

МЕХАНИЗАТОРНУУД АЯРТАЙ

Хабарай тарилгын хүдэлмэри гол түлэб дүүрэн. Эдэ үдэрнүүдтэ аймагай ажахынууд хартаабка, кукуруза, зелёнко гэхэ мэтэ эдеэ хоолой, тэжээлэй ургамалнуудые тарижа захадань гарахаяа на.

...лангаяа шэнэ, боро газар хахалжа, тарилгын талмай үргэдхэхэ хэрэгтэ ехэ анхарал табигда. Июниин 1-нэй байдалаар аймагай колхоз, совхозуудта 536 гектар шэнэ газар элдүүрилэгдэө. Энэ ...аар Ленинэй нэрэмжэтэ, «Восточные Саяны» колхозууд, Саянай совхоз түрүүлжэ ябана. Жэ...нь, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозойхид тарялан 186 гектараар үргэдхөө.

Шэнэ газар ашаглаха хүдэлмэридэ аймагай «Сельхозтехника» нэгэдэлэй, «Бурводстрой» тре...н ПМК-гай тусхай отрядууд ажахынуудта ехэ ...а хүргэнэ. Эдэ хоёр предприятиин 2—2 отряд ...э газар элдүүрилнэ. ПМК-гай механиза...нууд Ленинэй нэрэмжэтэ, «Маяк» колхозуудта, «Сельхозтехника» нэгэдэлэйхид — «Сибиряк», «Восточные Саяны» колхозуудта хүдэлжэ байнхай. Кол... совхозууд өөһэдынгөө хүсөөр үрэжэл багатай ...шалан, бэлшээри хахалжа абана. Ой модо, дэг... сэбэрлэжэ, шэнэ газар ашаглаха даабари ...К-гай, «Сельхозтехника» нэгэдэлэй отрядууд эр...тэйгээр бэелүүлжэ байнхай.

...үлэй хоёр үдэртэ хура бороон ехээр орожо, ...к ургаса абаха байһандаа механизаторнууд ...ртай. Гансал муу юумэн юуб гэхэдэ, шэнэ газар, ...р хахалха гэхэдэ анзаһан ҳомор байжа, һаад ...энэ.

Шэнэ, боро газар хахалжа, тарялангаа үргэдхэхэ хүдэлмэри Сэлэнгын аймагай ажахынуудта жэл бүри ябуулагдана. Энэ жэлдэшье тэдэнэр 5000 гектар шэнэ газар ашаглаха зорилго урдаа табяад, хабарай тарилгын хүдэлмэриин хоорондуур тэрэнээ бэелүүлжэ байнхай.

Июниин 1-нэй байдалаар аймаг дотор түрүүшын мянгаад гектар шэнэ газар элдүүрилэгдэөд байгаа. Энэ хүдэлмэри «Эрдэм» колхоздо, Сэлэнгын, Химнын совхозуудта, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо урагшатайгаар ябуулагдажа байна. «Эрдэм» колхоздо 200 гаран гектар шэнэ газар хахалагданхай.

Тарялан үргэдхэхэ хүдэлмэриин хэр зэргэ ябуулагдажа байһыень Сэлэнгын совхоздо, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо хүрэжэ, танилсаһан байнабди. Сэлэнгын совхоз нёдондо 700-гаад гектар шэнэ, боро газар хахалжа, тэрэнэйнгээ 145 гектарта ороoһото ургамалнуудые, 107 гектартань зелёнко тариһан байгаа. Бэшэ гектартань энэ жэл ороoһото ургамалнууд таригдаба. Мүн үнгэрэгшэ жэлдэ 213 гектар сабшалан үндэһөөрөө һайжаруулагдажа, костер безостый гэжэ олон жэлэй ногоон таригдаа һэн. Энэ жэлдэшье совхозой механизаторнууд шэнэ, боро газар ашаглаха хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлһээр. Һүүлэй мэдээгээр эндэ 184 гектар газар шэнээр хахалагдажа, 75 гектартань шэниисэ, 77 гектартань обёос таригдаба. Шэнэ газар ашаглаха хүдэлмэридэ Петр Арьяев, Анатолий Буянтуев, Владимир Гармаев гэгшэд шалгараа. Эдэнэр тус тустаа 38—41 гектар шэнэ газар элдүүрилээ.

И. ЕЛШИН,
Түнхэнэй аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин ахамад агроном.

ТАРЯАЛАН ҮРГЭДХЭГДЭНЭ

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз энэ хүдэлмэридэ тусхай хоёр трактор табиһан байха юм. Т-74 тракторта Үлзой Очиров Вячеслав хүбүүнтэеэ ажаллана. Нүгөөдэ ДТ-75 тракторта Павел Хамушкеев, Владимир Даксалов гэгшэд хүдэлнэ. Эдэнэр майн 15-һаа хүдэлжэ эхилээд, түрүүшын 100-гаад гектар элдүүрилбэ. Хахалха газарынь баганууд, 30—40 гектараар суглуулжа, Ара-Зуй, Тихий океан, Разрез гэхэ мэтэ газарта хахалһан байна. Саашадаа Соорхой гэжэ газарта хахалагдаха газарынь ой модонһоо сэбэрлэгдэжэ байнхай. Бүхыдөө 300 гектар шэнэ, боро газар хахалха даабаряа үлүүлэн дүүргэхэ хүсэлтэй.

Шэнэ газар гол түлэб бага участогуудта хахалагдажа байһыень анхаралдаа абажа, колхозой правлени механизаторнуудай халаанай нормые 20 процентээр доошонь оруулжа, халаанайнгаа даабарииe һайн шанартайгаар дүүргэһэн механизаторай ажалай түлөөһые хоёр дахин ехээр тогтооһон байна. Тэрэнһээ гадна элдүүрилэгдэһэн шэнэ газарай гектар бүхэнэй түлөө 5 килограмм таряа үгэхөөр тогтоогдонхой. Иигэжэ урмашуулагдаһан механизаторнууд шадаал һаа ехэ газар ашаглажа, тарялангаа үргэдхэхэ гэжэ оролдоно.

Мүн энэ колхоз шэнэ газартаа олон жэлэй ногоо тариха, бэлшээри һайжаруулха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Энэ жэлдэ 222 гектарта олон жэлэй ногоон таригданхай. Тиигэжэ колхоз бүхыдөө 400 гаран гектарта олон жэлэй ногоо ургуулжа байнхай. Энэ жэлдэ элдүүрилэгдэһэн шэнэ газартаа обёос тарижа байна.

Колхозой механизаторнууд ороoһото ургамалнуудаа тарижа дүүргээд, мүнөө хартаабхаяа һуулгажа, кукурузаяа тарижа захадань гарахаяа байна. Тэжээлэй ургамалнуудые ургуулха тусхай звенонууд байгуулагданхай. Дүй дүршэлтэй механизаторнууд Альберт Ахметханов, Фадей Думнов гэгшэд кукурузашадай звенонуудые толгойлно. Гадна эндэ луговодуудай 15 звено хүдэлжэ, сабшалан уһалха, үтэгжүүлхэ, хорёолхо талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Эдэ үдэрнүүдтэ олонхи луговодууд сабшалангаа нэгэ удаа уһалжа дүүргэнхэй.

Тарялангаа үргэдхэхэ гэжэ оролдохынгоо хажуугаар колхозой механизаторнууд сэбэр паар һайнаар бэлдэхэ гэжэ эрмэлзэнэ. Июниин 1-нэй байдалаар 1000 гаран гектар паар элдүүрилэгдэнхэй. Тиигэжэ 1134 гектар паар хахалха түсэбөө июниин түрүүшын арбан хоногто дүүргэхэ хүсэлтэй.

Аймагай механизаторнууд табан жэлэй тодорхойлхы, дүрбэдэхи жэлдэ ороoһо таряа болон тэжээлэй ургамалнуудай баян ургаса абахын түлөө бүхы хүсөөрөө оролдожо байна.

Б. ГЫЛЫКОВ,
манай тусхай корр.

Түсэбтэ табан жэлэй тодорхойлхы, дүрбэдэхи жэлдэ Хяагтын аймагай Худэриин совхоз 87 гектарта хартаабха тариха түсэбтэй юм. Тус ажахы байгша ондо гектар бүриһөө 82 центнер хартаабха ургуулжа абаха даабаритай.

Хартаабхашадай звеное Михаил Васильевич Зимирев даана. Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ нүхэрнай гектар бүриһөө 120 центнер ургаса хуряажа, хартаабха ургуулагшадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ гараһан. Мүнөө жэлдэ тус звено 40 гектарта эдеэ хоолой шухала зүйл һуулгажа, гектар бүриһөө 140 центнер хартаабха хуряажа абаха уялгатай юм. Тус звено ажахы соогоо түрүүлэн энэ ажалаа дүүргэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Зимиревэй звеногой гэшүүд тарилгын шанар шалгажа байна.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

ҺАЙН ПААРАЙ ҮРЭ ЕХЭ

«Коммунизм» колхозой 2-...отделениин механизатор... хабарайнгаа тарилгые ...хон болзорто эрхим һайн ...ртайгаар дүүргэхэ уряа ...ажаллаа. Һайнаар элдүү...гдэһэн паар дээрэһээ ...ше уларилтай жэлдэ ...о таряанай тогтууритай ...ургаса хуряагдадаг гэ... бүхы механизаторнууд ...мэдэдэг. Эндэхи трак...-таряан ажалай брига... Буряадай АССР-эй габьяа... механизатор Б. Д. ...итов хүтэлбэрилнэ. Энэ ...а колхоз, аймаг соогоо ...лтатай ажалаараа маг...а гараһаар үнинэй юм. ...эгшэ жэлдэ ган гасуур ...шье, тус коллектив за... участогһаа 13—15 цент... ороoһо гектар бүриһөө ...н. Тиигэһэнэй ашаар энэ ...өөрынгөө үрэһөөр тарил... ...хэжэ шадаа. Тус бригадын механизаторнууд байгша ондо 1500 гектарта хабарай паар хахалха түсэбтэй байһан һаа, һаянай дүнгөөр 1700 гектарта паар элдүүрилжэ, хараалһан даабаряа амжалтатай дүүргэбэ. Энэ харюусалгатай хүдэлмэридэ ажахын дүй дүршэлтэй механизаторнууд Петр Халиулин, Иван Бадмаев, Константин Ванкеев, залуу механизатор Валерий Цыдыпов болон бусад хамта хүдэлдэг нүхэд сооһоо онсо шалгаржа гараа.

Ажахын механизаторнууд хабарайнгаа тарилгые сэбэр паар, намарай паар дээрэ эртын ороoһото ургамалнуудые урдынхиһаа 5—6 хоногоор түрүүн тарижа эхилээ.

Энэ шухала хүдэлмэридэ 10 агрегат ажаллажа захалһан юм. Байгша ондо бүхыдөө 1900 гектарта шэниисэ тариха байбал, даабаряа 100 гектараар үлүүлээ. Энэ ажалша бэрхэ коллектив хабарайнгаа эртын тарилгые эрхим шанартайгаар дүүргэжэ, правлени ба парткомой дамжуулгын Улаан туг ба мүнгэн шанда хүртэбэ.

Хабарай тарилгын эхилһэнһээ хойшо бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлжэ байһан механизаторнууд Ф. Д. Цыремпилов, В. Р. Ванданов, М. Камалов, Д. Р. Ванзатов, Б. Ж. Балсанов, С. Ц. Саглеев, Б. Д-М. Мункуев, сеялкэшэд Владимир Ринчинов, Владимир Цыбекжапов, Борис Цыбикжапов болон бусад халаан бүриингөө даабарииe 150—180 процент дүүргэжэ, хабарай тариягa дээрэ онсо шалгараа.

Ц. САГАЛЕЕВ,
«Коммунизм» колхозой парткомой гэшүүн.
Зэдын аймаг.

...дай АССР-эй ...ховно Соведэй ...диумэй Указ

...Ю. И. ГРОМОВТО ...АДАЙ АССР-эй ...СТВЫН ГАБЬЯАТА ...Л ЯБУУЛАГША ...ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ...ОЛГОХО ТУХАЙ

...дай балетнэ искусст...үгжэлтэдэ габьяатай ...йнь түлөө Ленингра...атр, искусство болон ...ографиин институ...гша нүхэр Громов ...Осиповичто Буряадай ...й искусствын габьяа...ы ябуулагша гэһэн ...нэрэ зэргэ олгохо.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
В. ДУБРОВСКИЙ

...-Үдэ, Соведүүдэй ...

...оной июниин 3.

Павловска районой «Комсомольский» совхозой таряашад газарай үрэжэл дээшэлүүлхэдээ бэрхэнүүд гэжэ Алтайнгаа хизаарта суурхадаг юм. Энэ совхоз хэдэн жэлэй туршада таһалгарягүйгөөр үндэр баян ургаса абажа амжаба. Энэ жэлдэ совхозой таряашад табан жэлэйнгээ түсэб дүүргэхэ, 1975 он болотор түсэбһөө гадуур миллион пүүд ороoһо таряа худалдаха гэжэ шиидэнхэй. Совхозой механизаторнууд хабарайнгаа тарилгые эмхитэйгээр дүүргээд, мүнөө таряа хуряалгадаа бэлдэжэ байнхай. Таряа хуряадаг бүхы комбайнуудынь бэлэн болонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: таряа хуряалгада бэлэн болоһон комбайнуудынь жэрылдэнэ.

ТАСС-ай фотохронико.

НГУЕН ТХИ ДИНЬДЭ УЛАСХООРОНДЫН ЛЕНИНСКЭ ШАН БАРЮУЛАГДАБА

Вьетнам арадай суута басаганай, дүлэтэ патриоткын нэрэ дэлхэйн олониитэдэ һайн мэдээжэ юм. Нгуен Тхи Динь эдир бага наһанһаа хойшо революционно тэмсэлэй замда орожо, бүхы хүсэеэ, эмхидхэхы бэлиг шадабаряа Эхэ оронойнгоо сүлөөтэ ба бэеэ дааһан байдалай түлөө тэмсэлдэ зорюулһан байна.

Урда Вьетнамай Республикын ниитын ба политическэ элитэ мэдээжэ ажал ябуулагша, Урда Вьетнамые сүлөөлхэ Национальна фронтын ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, Арадай сүлөөлэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй командалагшын орлогшо, урда Вьетнамые сүлөөлхын түлөө эхэнэрнүүдэй холбооной түрүүлэгшэ Нгуен Тхи Диньдэ «Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлһэнэй түлөө» Уласхоорондын Ленинскэ шан 1968 оной апрель һарада олгогдоо һэн.

Тиихэ үедэ Нгуен Тхи Динь үндэтэ шагналаа абаха арга боломжогүй байһан—эдэ бүхы жэлнүүдтэ урда Вьетнамые сүлөөлхэ Национальна фронтын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй дайлалдажа байгаа частьнүүдтэ ябаа.

Урда Вьетнамай эхэнэрнүүдэй делегациие толгойлогшо боложо Нгуен Тхи Динь мүнөө Советскэ Союзда ерээд байна.

Нгуен Тхи Диньдэ уласхоорондын Ленинскэ шан барюулалгада зорюулагдаһан баярай суглаан июниин 3-да Москвагай Кремлиин Свердловско зал соо болобо.

Уласхоорондын Ленинскэ шангуудые олгодог комитедэй түрүүлэгшэ Д. В. Скобельцын вьетнам арадай баатар басаганда хандан, амаршалгын үгэ хэлээ.

Үндэр дээдэ шагнал барюулалгатай дашарамдуулан Д. В. Скобельцын Нгуен Тхи Диниие халуунаар амаршалаад, элүүр энхэ, зол жаргалтай ажаһуухыень, гүрэнэй ба ниитын харюусалгатай ажал ябуулгадаа ехэ амжалта туйлахыень тэрээндэ хүсөө. Сугларагшадай альга ташалган доро Нгуен Тхи Диньдэ үндэр дээдын шагнал барюулба.

Совет эхэнэрнүүдэй комитедэй түрүүлэгшэ В. В. Николаева-Терешкова, Москвагай хэмжэлгын оньһон нарин приборнуудые бүтээдэг заводой слесарь-хабсаргагша, социалис Ажалай Герой С. Ф. Трушкин, Ази, Африкын оронуудтай һаналаа нэгэдэлгын Совет комитедэй Президиумэй гэшүүн А. В. Софронов үндэр дээдын шагнал абаһантайнь дашарамдуулан, лауреадые үнэн зүрхэнһөө амаршалбад.

Нгуен Тхи Диниин үгэ хэлэхэдэнь, сугларагшадай нэрьемэ альга ташалга доро, вьетнам ба совет арадуудай хоорондохи аха дүүгэй хани барисаанай, дайшалхы нэгэдэлтэй байлгын хүндэлэлдэ үреэл табиба. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. П. Георгадзе, КПСС-эй ЦК-гай уласхоорондын таһагые даагшын орлогшо Р. А. Ульяновский, Совет-вьетнам хани барисаанай бүлгэмэй Центральна правлениин түрүүлэгшэ, СССР-эй летчик-космонавт Г. С. Титов, КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, ниитын элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшад суглаанда хабаадаа.

РЮВ-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Нгуен Ван Тхан, ДРВ-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Во Тхук Донг суглаанда байлсаба.

(ТАСС).

Л. И. БРЕЖНЕВ Д. КЕНДАЛЛТАЙ УУЛЗАБА

Нүхэр Л. И. Брежнев США-гай худалдаа наймаа эрхилдэг бүлэгүүдэй мэдээжэ түлөөлэгшэ, американо-совет худалдаа наймаанай экономическа соведэй хоёрдохи түрүүлэгшэ Дональд Кендаллтай июниин 3-да Кремль соо уулзаа. СССР США хоёрой хоорондохи али али талада ашагтай экономическа холбооe саашадань хүгжөөлгын асуудалнууд хани ёһоной, бүтэмжэтэй оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнэй үедэ зүбшэн хэлсэгдээ.

СССР-эй гадаадын худалдаа наймаанай министрэй орлогшо В. И. Алхимов, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туһалагша А. М. Александров хөөрэлдөөндэ хабаадаба.

А. Н. КОСЫГИНАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Совет-итальян хани барисаанай неделитэй дашарамдуулан Советскэ Союзда ерээд байһан Италиин хэдэ хэдэн автономито областьнуудай правительствануудай түрүүлэгшэнэрһээ Ломбардиин — Пьеро Бассетти, Венециин — Анджело Томеллери, Лигуриин — Джанни Даньино, Эмили-Романиин — Гуидо Фанти, Тосканиин — Лелио Логорио, Лациогой — Ринальдо Сантини, Базиликатын — Винченцо Веррасто гэгшэдһээ бүридэһэн делегацитай июниин 3-да уулзаа.

Арадуудай хоорондын хани холбооe бэхижүүлхэ, Европодохи шахардуу байдалые саашадань һуларуулгын, оршон байдал заһаруулгын аша туһада харилсан этигэлсэлгэ ба харилсаа холбоогоо бэхижүүлхэ хэрэгтэ нютагай засагай зургаануудай, өөрын эрхэтэ захиргаанай дүүргэдэг үүргэ хөөрэлдөөнэй үедэ тэмдэглэгдээ.

«Итали — СССР» гэжэ бүлгэмэй генеральна секретарь, Итало-совет парламентска бүлэгэй түрүүлэгшэ, сенатор Джелазио Адамоли, Италиһаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд Пьеро Винчи, гадаадын оронуудтай хани барисаа, соёлой харилсаа холбоо бэелүүлдэг совет бүлгэмүүдэй союзай президиумэй түрүүлэгшын орлогшо Е. В. Иванов гэгшэд хөөрэлдөөндэ мүн лэ хабаадаба.

(ТАСС).

ҺУНГАГШАД А. Н. ШЕЛЕПИНТЭЙ УУЛЗАБА

КИРИШИ. (Ленинградска область). (ТАСС). Ленинградска хүдөөгэй һунгуулиин округой һунгагшад Россин Федерациһаа СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ВЦСПС-эй Түрүүлэгшэ А. Н. Шелепинтэй Кириши хотын Октябриин 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ соёлой ордон соо июниин 3-да уулзаба.

Ленинградска областиин ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ А. Н. Шибалов суглаа нээгээ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй КПСС-эй ЦК-гай Политбюрое уулзалгада хабаадагшад хүндэтэ президиумдээ ехэ дэмжэлтэтэйгээр һунгаба.

Депутадта кандидадай этигэмжэтэ нюур — нефть болбосоруулдаг ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ заводой түхеэрэлгын начальник Социалис Ажалай Герой Н. И. Потанин нүхэр А. Н. Шелепинэй ажабайдал ба ажал ябуулга тухай хөөрөөд, коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй бата нэгэдэлэй кандидадуудта һунгалтын үдэр нэгэн һаналтайгаар дуугаа үгэхыень бүхы һунгагшадые уряалба.

Сугларагшадай зүгһөө хани халуунаар угтагдан, А. Н. Шелепин үгэ хэлээ. СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлһэндэнь гүн сэдьхэлэй баяр хүргэбэ.

СОВЕТ-ЯПОН ЭКОНОМИЧЕСКА ХАРИЛСААН ТУШАА

Урда-Яхадай нүүрһые Советскэ Союзһаа Японоо худалдаха тухай, Урда-Яхадай нүүрһэнэй бассейные шэнжэлэн ашаглахын тула шухала машинанууд, материалнууд ба бусад товарнуудые худалдаха тухай генеральна хэлсээндэ июниин 3-най үдэр Москвада гар табигдаа.

20 жэлэй болзороор баталагдаһан энэ хэлсээн хадаа СССР Япон хоёрой хоорондохи ехэ хэмжээтэй, удаан болзортой харилсаа холбоо бэелүүлгын эхин болоно.

Тус хэлсээн бэелүүлэгдэхэдээ, Зүүн Сибирьтэхи шэнэ предприятинуудые коксологдодог нүүрһээр хангахын тула энэ нютагта нүүрһэнэй шэнэ бассейн ашаглалгые түргэдхэхэ, тэрэшэлэн гадаадада гаргаха нөөсэнүүдээ бүри ехэ болгохо арга олгохо байна.

Японой экспортно-импортнэ банкын үгэхэ 450 миллион долларой хэмжээтэй кредидые хэрэглэн, совет гадаадын худалдаа наймаанай эмхинүүд Урда-Яхадай нүүрһэ малтан абаха бүлэг уурхайнуудые барихын тула шухала автотранспортна хэрэгсэлнүүдые, ашаа тээхэ машинануудые, газар малтаха техникэ, хүүргэ бариха машинанууд ба түхеэрэлгэ, үрэмдэдэг машинанууд, технологическа түхеэрэлгэ, тэрэшэлэн бусад товар ба материалнуудые худалдан абаха байна.

Иимэ бүлэг уурхайнуудые, тэдээн худар ошохо түмэр замые совет эмхинүүд бариха юм.

Урда-Яхадта нүүрһэнэй шэнэ бассейнэй ашаглалгада ороходонь, Япон худар эльгээгдэдэг яхад нүүрһэнэй хэмжээн 1986 оной үеэр жэлэй 5 миллион тонноһоо дээшэ болохо.

(ТАСС).

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИ США-да

СПОКАН (Вашингтон штат). (ТАСС). УССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. П. Ляшкогой толгойлһон, республикануудай, хизаарнуудай, областьнуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй совет делегаци США-гай баруун эрьедэхи Спокан хотодо (Вашингтон штат) ерэбэ.

Советскэ Союзай арад түмэнэй байдалаар американ хүн зоной ехээр һонирходог, харилсаа холбоогоо хүгжөөхэ хүсэлэнтэй байһыень Совет делегациин гэшүүдэй штадуудай губернаторнуудтай, хото городуудай мэрнүүдтэй, нютагай засагай зургаануудай түлөөлэгшэдтэй, арад зонтой хэгдэһэн уулзалганууд элирхэйлэн гэршэлнэ.

Совет делегациин гэшүүд оршон тойронхи байгаали хамгаалга харуулдаг «ЭКСПО-74» гэжэ уласхоорондын выставкэдэ оробо. Олониитын һанамжын ёһоор, энэ выставкэ дээрэхи эрхим һайн гэжэ тоологдодог совет павильондо орожо, хараа. Майн 4-дэ нээгдэһэнһээнь хойшо 700 мянга гаран хүн совет павильондо ороһон байна.

Вашингтон штадай губернатор Д. Эванс, Споканай мэр Роджерс, выставкын генеральна комиссар Гендерсон совет делегациин гэшүүдые амаршалаа.

„Луна-22“ гэжэ станци һара шадарай замаар дабшана

«Луна-22» гэжэ автомат станци 1974 оной июниин 2-то Һара шадарай замда ороод, Һарын дахуул хэмэл одон болобо.

«Луна-22» гэжэ автомат станци Һарын нюруунһаа 220 километр дээгүүр ниидэн дабшана. Тус станци 2 час 10 минутын турша соо Һарые тойроно.

«Луна-22» гэжэ автомат станци дээрэ табигдаһан приборнууд, түхеэрэлгэнүүд һаадгүй һайнаар хүдэлнэ. Хараалагдаһан программын ёһоор, научна аппаратурань шэнжэлгэнүүдые хэнэ.

Абтаһан мэдээсэлнүүд залан жолоодолгын-тоолон тодорхойлгын түбтэ, СССР-эй Наукануудай академиин институдуудта шэнжэлэгдэжэ байна.

(ТАСС).

Арадай КАНДИДАДУУД

ГУРБАН АСУУДАЛДА ХАРЮУ

Энэ хүнэй намтар юрын хүнэйхидэ адли. Харин «ажалайнгаа нормо тэды процент дүүргэдэг, урлан нарижуулгын тэды дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлээ, юһэдэхи табан жэлэй дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлэй тэдыдэхи кварталай тоосоогоор ажаллана» гэһэншүү үгэнүүдые энэ хүн тухай хэлэхын аргагүй. Бэдэрһэнэйшье хэрэггүй. Дэмы.

Теэд «Октябрина Матвеевнадал хандаха хэрэгтэй...», «Нүхэр Омбоевал туһалха байха...», «Манай Октябрина Матвеевнада найдангүй хэндэ найдахабши...» гэхэ мэтэшэлэн улад зон, илангаяа ниислэл хотымнай Октябрьска районой ажалшад яахадаа, ямар ушарһаа энэ хүн тухай иигэжэ хэлсэдэг хаб? Үнэхөөрөөшье, яахадаа, ямар ушарһааб?

I.

«Октябрина Матвеевнадал хандаха хэрэгтэй...». Бидэ республиканска больницын стоматологическа отделени соо хөөрэлдэжэ һуунабди. Ординаторска соогуур сагаан халаадтай хүнүүд таһалгаряагүй һүндэлнэ.

Иимэ хүлгөөтэ үедэ хүдөөһөө ерэһэн нэгэ эвенк бишыхан хүбүүгээ тэбэреэд, ординаторска руу оробо. Октябрина Матвеевна энэ үхибүүнэй амынь аятай зохидоор ангайлгаад:

— Энэ хүбүүхэн анханһаа тангалай муутай түрэһэн. Хайшан гэхэбши, хайратай. Бидэ иигээд операци хэжэ, ямаршьегүй хүн болгохобди. Хүнһөөл дутуугүй хүн болохо.

Бага балшар наһатай һэн тула энэ хүбүүхэн манай хөөрэлдөөе юу ойлгохо һэм. Харин эсэгэнь иимэ мэргэжэлтэдэ, медицинын эрдэмэй кандидат Октябрина Матвеевна Омбоевада, хүбүүгээ эмшэлүүлжэ байһандаа түрбэлгүй баяртай, хүл хүнгэн гаража ошоо һэн.

— Басагаяа республиканска больницада нобшоронгүй абаашагты, тэндэ Октябрина Матвеевнада хандахат гэжэ танилнуудни дурадхаа һэн, — гээд, эндэ, стоматологическа отделенидэ, жаахан басагантаяа хэбтэдэг нэгэ эхэнэр манда хөөрэбэ. Юрын хүнэй нюдөөр басагыень харахадамнай, хай даа, ямар хүн болохо баарһан ааб даа гэжэ һэжэглэмээр һэн. Дээдэ уралынь хоёр тээгүүрээ аргагүй ехээр һэтэрэйхэй, домбойлдошонхой, шүдэнинь аржылдашанхай, юрэдөө, хайрладаһаа хүрэхөөр.

Энэ хөөрэлдөөемнай дуулаһан Октябрина Матвеевна тудажа абаад:

— Юу хэлээ гээшэбта, энэтнай ёһотойл гоё басаган болохо байха, — гэбэ.

Сэхыень хэлэхэдэ, энэ тоби.лолыень ездьхэлдээ һэжэглэн, татажа шагнабаб. Хүнэй хэлээшые хүсэдөөр лаблангүй «буудажархихагүй», «энэмнай хайшаал юм ааб» гэжэ байжа, дахин дахин шалгадаг журналист ёһомнай эндэ өөрөө эжэлүүдгүй гарахадал гээ һэн. Энэ үедэ Октябрина Матвеевна журналай стол дээрэһээ фотоальбом абаад дэлгээбэ. Тангалайгүй, үүгэн хэлэгүй, һэтэрхэй дамбагар уралтай үхибүүдэй операциин урда тээ абхуулһан фото-зурагууд тэндэнь нялагаатай. Хажуудань тэдэл үхибүүдэй операциин һүүлээр абхуулһан фото-зурагууд зэргэлүүлэгдэнхэй. Ямар ташха ондооб даа! Хоёрдохи фото-зураг дээрэнь операци хаһанэй тэмдэг огто үгы, эхэһээ гараһан юрын лэ сэбэрхэн үхибүүд харагдаха юм.

Үшөө нэгэ баримта дурдаябди. Монголой Сэлэнгын аймагай намын хорооной таһагые даагша, Монголой Арадай Республикын соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ, найман үхибүүдэй эсэгэ Дамдинжавын Шийниндорж иигэжэ хөөрэнэ.

— Алтансүх хүбүүнэйм гараһаар гурбан һара тойрон болоод байхадань, Октябрина Матвеевна 1966 ондо тэрэниием уралтай болгоһон, 1973 ондо тангалай хэжэ үгэһэн байна. 1974 ондо хүбүүндэм хэлэ хэжэ үгөө. Мүнөө ямаршье һаадгүйгөөр дуугарна. Иигэжэ дутуу, хахад хүниие бүтэн, элүүр болгоо бшуу. Хүбүүмни бусаха дээрээ намда иигэжэ хэлээ һэн: «Би эндээ Омбоеватай байһууб». Үхибүүндэ иимэ дура сэдьхэл хүмүүжүүлжэ шадана бшуу. Алтансүх энэ жэлдэ 8 наһатайдаа һургуулида орохонь. Би нүхэр Омбоевада урданьшье баярлажа байһан, мүнөөшье баярлажа байна.

Эндэ врач-стоматолог Октябрина Омбоевагай эмшэлэлгын шадабари, мэргэжэл гэршэлһэн баримтанууд, магтаалайшье үгэнүүд яһала дурдагдаба. Зүгөөр эрхим мэргэжэл шадабари. «Октябрина Матвеевнадал хандаха хэрэгтэй...» гэһэн үгэнүүд тиимэ бэлэхэнээр. юрэл зүндөө ерэшоо бэшэ ааб даа. Эдэ үгэнүүдэй саана, ара таладань ном һудар шагааһан хэды олон ута унжагай һүнинүүд, лаборатори, клиникэнүүд соо хоо һо нойтооршье эрдэм һургаал шудалһан хэды олон үдэрнүүд үнгэрөө гээшэб! Ябуул дундаа аяга сайгаа һороод гараха, больницын коридор соо ойр зуура һажаадшье абаха, сэдьхэлээ хүдэлгэн операцида бэлдэхэ ушарнууд хэды үзэгдөөб! Тиигэншьегүй аргагүй ёһотой. Врач хүн нэн түрүүн хүнэй дайсантай — үбшэнтэй сухаришагүй тулалдаанда, тэрэниие дараха, үгы хэхэ гэһэн тэмсэлдэ бүхы хүсөөрөө, бүхы эрдэм ухаагаараа ороно ха юм. Ушар иимэһээ врач хүн зоригтой байхынгаа хажуугаар эрдэм һургуулитай, мэргэжэл шадабаритай байха болоно.

1951 ондо Эрхүүгэй медицинын институт дүүргээд, Октябрина Омбоева Буряадай АССР-тэ эльгээгдээ һэн. Түрүүшээр Ивалгын аймагта, һүүлээрнь республиканска больницада врач-стоматологоор хүдэлөө. Эндэ ажабайдалай ёһотойл һургуулиие гаража, үбшэниие маргалтагүйгөөр таниха, үбшэнтэниие тордиһогүйгөөр эмшэлхэ дүй дүршэлэй үндэһэ һуури шудалһан байгаа. Зүгөөр врач хүн хуушанайнгаа «тээбэридэ» ходо найдангүй, эрдэм мэдэсээ саг үргэлжэ дээшэлүүлжэ, шэб шэнэ арга методүүдые хэрэглэжэ байха жэшээтэй. Эмшэлэлгын дүй дүршэлтэй болоошье һаа, Октябрина Омбоева мэргэжэлээ дам саашань нарижуулха гэжэ шиидэбэ. Тиигэжэ Москвагай стоматологическа институдай аспирантурада һураһан юм. СССР-эй Медицинын наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент, профессор, Социалис Ажалай Герой Александр Иванович Евдокимовай хүтэлбэри доро стоматологиин талаар эрдэм мэдэсээ нилээд дээшэлүүлээ, олон юумэндэ һураа. 1958 ондо медицинын эрдэмэй кандидат болоо һэн. Тиигээд 1959 онһоо хойшо мүнөө болотор республиканска больницын стоматологическа отделениие хүтэлбэрилнэ.

Иимэл бэрхэ врач-стоматолог, Буряадай АССР-эй габьяата врач, урин налгай абари зантай, эмхидхэхы шадабаритай, эрилтэ ехэтэй хүтэлбэрилэгшэ хадань республикымнай хүн зон «Октябрина Матвеевнадал хандаха хэрэгтэй...» гэжэ дэмы хэлсэдэггүй ха юм гэжэ ойлгоо һэм.

II.

«Нүхэр Омбоевал туһалха байха...» 21 жэлдэ Октябрина Матвеевна өөрынгөө дурлаһан мэргэжэлээр хүдэлнэ. Энэ саг соо олон хүнүүдтэй уулзаһан, танилсаһан, элдэб мэргэжэлтэй, абари зантай хүнүүдтэй ушарһан, хэрэглэмжэ гомдолынь дуулаһан байгаа ааб даа. Үбшэнтэниие анхаралтайгаар эмшэлхынгээ хажуугаар хүн зоной эрилтэ хэрэглэмжые хүсэлдүүлхэ, хангаха гэжэ оролдодог һайн һайхан шэнжэ шанартай коммунист-хүтэлбэрилэгшэ юм.

...Республиканска больницада Мария Потаповна Осипова нилээд олон жэлдэ медицинскэ сестрагаар хүдэлдэг. Ганса бэе эхэнэр. Бишыхан хүбүүтэй. Тиибэшье өөрын гэр байрагүй һэн. Теэд «гэр байратай болоходомни нүхэр Омбоевал туһалха байха...» гэжэ шиидээд, тэрээндэ хандаа һэн. Иигэжэ хандаһандаа Мария Потаповна огтошье эндүү хээгүй, гэр байратай болоһон юм. Харин ажалшадай гомдол дүүргээгүйдөө һанаагаа амардаггүй, зориһондоо хүрэжэл һаладаг Октябрина Матвеевна засаг зургаануудай кабинедүүдээр яһалашье харгылһан, энэ асуудал һайса табиһан байха.

...Санитарка Нелли Мелентьевна Антипинская медигэй мэргэжэлтэй болохо тон ехэ хүсэлтэй байһан юм. Теэд энэ асуудалаар хэндэ хандалтайб гэжэ һанаан-үнөөн болодог һэн ха. Тиихэдэнь «ши юу бодолгото болоноош, нүхэр Омбоевал туһалха байха...» — гээд, нүхэдынь һанаашалһан гэхэ. Удангүй Улаан-Үдын медучилищиин үдэшын отделенидэ һуража, дунда һургуулитай мэргэжэлтын диплом абаа һэн. Һүүлээрнь медсестрагаар, операционно медсестрагаар хүдэлөө. Мүнөө онкологическа диспансертэ ахалагша медсестрагай тушаалда дэбжүүлэгдэнхэй.

Нүхэр Омбоевагай толгойлдог отделени стоматологиин талаар республина дотороо эмхидхэлэй-методическа түб болонхой. Эндэ аймагуудай болон участково больницануудай стоматологууд эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлдэг юм. Тиигэжэ тус отделени, өөрөө нүхэр Омбоева хүдөөгэйхидтэ сэгнэшэгүй шухала туһаламжа хүргэдэг. Энээнһээ гадна стоматологическа отделениин нүүдэл бригада һара һараар республикын аймагуудта гаража байдаг. Һаяшаг Хурамхаанай аймагай Аргатын совхоздо ошоо һэн. Мүнөө Мухар-Шэбэрэй аймагай «Знамя Ленина» колхозойхидто медицинын туһаламжа үзүүлжэ байна.

Эдэ болон бусад олон баримтануудаар «нүхэр Омбоевал туһалха байха...» гэһэн үгэнүүдэй удхань тайлбарилагдана.

III.

«Манай Октябрина Матвеевнада найдангүй хэндэ найдахабши...». Жараад гаран онуудаар Улаан-Үдын Октябрьска районой һунгагшад Октябрина Омбоевагай түлөө үндэр дуугаа үгэжэ, райсоведэй депутадаар һунгагаа һэн. Залуу депутат һунгагшадайнгаа этигэл найдабари харюулхын тулада оролдосотой нэтэрүүгээр ажаллаа, тэдэнэй захяа заабаринуудые дүүргэхын тула бага бэшэ эдэбхи хэшээл гаргаа.

Имэрхүү асуудалнууд, юрэдөө, үсөөн бэшэ шиидхэгдэһэн байха.

Хоёр жэл үнгэрөөд байхада, нютагай Соведүүдые һунгаха һунгалта дахинаа болобо. Тэрэ удаа Октябрина Омбоева баһал һунгагшадай этигэл найдабарида хүртэхэ хуби заяатай байба.

Депутадай мандадта түрүүшынхөө хүртэлгэ хадаа үшөө харюулагдаха ёһотой этигэл найдабари болоно. Зүгөөр хоёрдохёо һунгагдаха гээшэмнай ямар удхатайб гэхэдэ, шинии, депутадай хэһэн хүдэлмэреэршни сэдьхэлээ ханаһан, шамайе һунгахадаа алдуу гаргаагүйбди гэһэн удхатай болоно. Бүри ехэ этигэл найдабарида хүртэхэдөө, Октябрина Омбоева улам абьяастайгаар хүдэлжэ ороо һэн. Октябрьска райсоведэй бүлэг депутадуудай үүсхэлээр хүүгэдэй больницын поликлиникэ, ясли-садууд бариглдаһан, ариг сэбэрые сахилга һайжарһан бэлэй. Тусхайлан хэлэбэл, нарин сэмбын фабрикада, Буряадай мебель-модо болбосоруулгын комбинадта хүдэлмэришэдэй үбшэлхэ ябадал эрид үсөөрһэн байгаа. Эдэ бүгэдэ ажал хэрэгтэ райсоведэй элүүрые хамгаалгын, социальна тэдхэмжын талаар саг үргэлжын комиссиин, тэрэнэй түрүүлэгшэ Октябрина Омбоевагай хэһэн, бүтээһэн хүдэлмэри эли тодоор харагдаа бэлэй.

1967 он гараба. Бүхы оромнай Октябриин социалис революциин 50 жэлэй ойдо бэлдэжэ байгаа һэн. Тэрэл жэлдэ Буряадай АССР-эй Верховно Совет һунгагдаба. Республикынгаа засаг түрын дээдэ органдо Октябрина Матвеевна Омбоева Октябрьска һунгуулиин округой һунгагшадые түлөөлхэ хубида хүртэбэ. Зүгөөр депутадай уялгань, хэхэ бүтээхэ ажалынь һураггүй ехэ болоо һэн. Гэбэшье арадай үнэн сэхэ басаган, Коммунис партиин гэшүүн Октябрина Омбоева һунгагшадай бүрин эрхэтэ түлөөлэгшын нэрэ зэргэдэ хүрэмөөр хүдэлөө бэлэй. Кабанскын аймагтахи фельдшерскэ пункт, аптекэ, Сэлэнгын ЦКК-да нээгдэһэн стоматологическа поликлиникэ, Зэдын аймагай больница, Оронгын участково больница, аптекоуправлениин складууд, Улаан-Үдын дүрбэдэхи номерой поликлиникэ болон бусад эмхи зургаанууд — Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадуудай, элүүрые хамгаалгын, социальна тэдхэмжын талаар саг үргэлжын комиссиин, тэрэнэй түрүүлэгшэ байһан нүхэр Омбоевагай үүсхэлээр, сэхэ хабаадалгатайгаар бүтээгдэһэн гү, али хүдэлжэ эхилһэн байха.

Нүхэр О. М. Омбоева городой болон республикын ниитэ политическэ ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой гэшүүн, Буряадай АССР-эй элүүрые хамгаалгын министерствын штатнабэшэ главна стоматолог, стоматологуудай бүхэсоюзна научна бүлгэмэй правлениин гэшүүн, «Знание» бүлгэмэй гэшүүн юм. Хаанашье ябахадаа, ямаршье даабари абахадаа, хододоо түрүү зэргэдэ ябадаг, эрхим һайнаар дүүргэдэг заншалтай.

Республиканска больницын коллектив, Улаан-Үдын Ленинэй орденто мяха-консервын комбинадай хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд ба алба хаагшад өөһэдынгөө һунгалтын урда тээхи суглаанууд дээрэ Национальностьнуудай Соведые һунгаха Октябрьска № 515 һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар Октябрина Матвеевна Омбоевае нэгэн һаналтайгаар дэбжүүлээ һэн. Этигэл найдабариемнай энэшье удаа нэрэтэй түрэтэйгөөр харюулха гэжэ эндэхи һунгагшад батаар найдадаг. Найдахааршье.

С. БАЛЬЖИНИМАЕВ,
журналист.

ТҮНХЭНЭЙ АЙМАГАЙ Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо һаалиин долоон фермэ биш юм. Эдэ фермэнүүд 940 үнеэдтэй. Эндэ 60 гаран һаалишад ажалладаг.

Колхозой малшад ажалай ехэ илалта туйлаба — һү гүрэндэ худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид, майн 27-до дүүргээ. Түсэбэй ёһоор 5700 центнерэй орондо 5730 центнер һүн гүрэндэ тушаагдаһан байна. Түрүүшын хахад жэлэй дүүрэтэр үшөө 200 гаран центнер һү тушаахые малшад хараална. Жэлэй эхинһээ хойшо бүхы шахуу һаалишад үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1250—1400 килограмм һү һаагаа.

Ажалай Улаан Тугай ордендо хүртэгшэд Ринчин Зарбуева, Цыремжэ Зандеева гэгшэд түсэбтэ табан жэлэй дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлэй даабаринуудые дүүргэхэ дүтэлжэ байна. Радна Холбоева, Ольга Төкуренова, Шойжод Таранова, Сэсэг Мандирова болон бусад һаалишад эдээнһээ гээгдэнэгүй.

Мүнөө ажахын һү һаалиин гүүртэнүүд зуһалан дaa ороод байна.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: ахалагша һаалишан Цыремжэ Шагдуровна Зандеева; үнеэд атарлан бэлшэнэ.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Аймагай «Ленинэй зам» газетын редакцида байгша ондо зуун хонин бүхэнһөө 100, дээшэ хурьга түлжүүлжэ байһан хонишод һаяхан уригдаба. Аймагай ажахынуудта хонин бүриһөө хурьга абагшадай зэргэ улам олошорно. Хэрбээ 1971 ондо үнгэргэгдэһэн түрүүшын уулзалгада оройдоо долоон хонишод сугларһан байбал, мүнөө жэлдэ 18 хүн уригдаа. Тэдэнэй 9-нь «Одон» совхозой түлөөлэгшэд.

ЗУУТАНАЙ ЗЭРГЭДЭ ШЭНЭ НЭРЭНҮҮД

Жэл бүри май һарада үнгэргэгдэдэг энэ заншалта уулзалга эрдэм ухаанай туйлалта шудалха, түрүү дүй дүршэлөө халан абалсаха һургуули болонхой. Түгнын хонишод тодорхойлхы, дүрбэдэхи жэлые эршэтэ ажалаар эхилээ. Майн нэгэнэй байдалаар аймаг дотор 68.829 хурьган түлжүүлэгдэжэ байна. Энэнь нёдондонойхиһоо 5.000 гаран толгойгоор олон болоно. Шэнэ түл абаха, түлжүүлхэ талаар «Родина», «Искра», Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд, «Одон» совхозой хонишод илангаяа һайнаар ажаллаба. Жэшээнь, хара-шэбэрээрхид 100 хонин бүхэнһөө 92, хүсөөтынхид — 88 хурьга түлжүүлжэ, КПСС-эй ЦК-гай Хандалгада харюу болгон абаһан угтамжын түсэбуялгаяа нэрэтэй солотойгоор бэелүүлжэ шадаа. «Одон» совхоздо үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ 2.300 хурьган олоор абтаа гэхэ гү ,али бүхыдөө 9.656 хурьган түлжүүлэгдэжэ байна. Ажахын хонишод аймаг соогоо түрүүлэн ондоо тээһээ туһаламжагүйгөөр. өөһэдынгөө хүсөөр хурьгадаа абаха гэжэ шиидээ. Тиигэжэ жэл бүри городһоо 30—40 студентнэрые уридаг һаа, энэ жэлдэ тэдэнһээ арсаа. Совхозой үнинэй хонишон, арбан үхибүүдые томо болгожо хүмүүжүүлһэн, Эхэ-Герой гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн Д. С. Нимаева зуһаг хонин бүриһөө хурьга абажа болохо байһые оролдосотой ажалаараа гэршэлээ. Тэрэ 430 зуһаг хонидһоо 430 хурьга абаад. нэгэшье толгой гарзалуулангүй томо болгожо байнхай.

Урда жэлнүүдтэ үнгэргэгдэһэн уулзалганууд дээрэ эхэ хонидые искусственна аргаар үрэжүүлхэ түрүү онол арга үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, шэнэ түл абалгые январиин эхинһээ бэшэ, февралиин тэнгһээ захалхаар хонидоо үрэжүүлдэг болохо, эхир хурьгадые абахын тулада эхэ хонидоо үрэжүүлхэһээ арбаад хоног урид, үрэжүүлгын үедэ ногоон тэжээл дээрэ үдэрэй 1,5—2 часай туршада бэлшээхэ гэхэ мэтэ асуудалнууд зүбшэгдэжэ, адли һанал бодолтой болоһон юм. Тиигэжэ эдэ асуудалаар хонишодой дунда арсалдаан, үгэ буляалдаан гарахаяа болинхой.

Мүнөө жэлэйнгээ заншалта уулзалгада хабаадагшад түл түрсэеэ томо жэжээрнь илгажа, сакман болгохо, хурьгадаа эхэһээнь ямар һарада илгабал эгээл таарамжатайб, хээли ехэтэй хонидые хурьгалхаһаань хэды хоног урид һүрэгһөөнь илгажа, һайнаар эдеэлүүлхэб, зуһаг хонин бүриһөө хурьган абтажа болохо гү гэһэн асуудалнуудаар һанал бодолоо андалдаа, дүй дүршэлөө хубаалдаа. Зуутанай зэргэ саашадаа олошоруулхын тулада хонишодой дунда эмхидхэлэй, ойлгуулламжын хүдэлмэри үрэ ехэтэйгээр ябуулха тушаа үнэн зүрхэнэй хөөрэлдөөн болоо.

Эгээн түрүүлэн Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон **М. А. Брылёв** үгэ абаба:

— Хурьгадые эхэһээнь ямар һарада илгабал, эгээл таарамжатайб гэһэн асуудал тушаа иигэжэ хэлэхэ байнаб. Манай бригадын гэшүүд гурбан жэл удаа дараалан зуутанай тоодо ябанабди. Май һарын тэнгээр илгабал, һайн гэжэ һананаб. Үрэжүүлгын эхилтэр хоёр һара соо хонид һайса амарһан, хүсэ шадалтай болоһон байха. Гадна хурьгад үбэл болотор адагынь 30 килограммда хүрэхэ. Тиимэһээ эрэ хурьгадые үбэлдөө тушаахада болохо бшуу. Нёдондо июниин 28-да илгаа һэмди. Юуб гэхэдэ, хүтэлбэрилэгшэднай хонишодые бэдэржэ. сагаа барадаг. Энэ асуудал урид шиидхэгдэһэн байха зэргэтэй гэжэ һананаб. Эмхидхэлэй хүдэлмэриин һулаһаа ажахыда али тухай ехэ хохидол ушаруулагдана гээшэб.

«Одон» совхозой ахалагша хонишон **Р. Эрдынеев:**

— Гурбан хүн 520 хонидые харууһалнабди. Өөһэдынгөө хүсөөр үбһэ тэжээлээ бэлдэдэгбди. Отара бүхэндэ тусхай участок даалгагдажа үгтэнхэй. Тэрээн дээрээ наг·шэбхэ гаргажа тараадаг, уһалдаг гуримтайбди. Бидэ 25 үдэр соо 532 хурьга абажа, томо болгообди. Үдэртөө дунда зэргээр 30—37 хурьган абтадаг байгаа. Үсөөхэн үдэр соо түл түрсэеэ абахада, хурьгадаа томо жэжээрнь илгажа, сакман болгохо асуудал һайнаар бэелүүлэгдэдэг. Түл абалгаяа үсөөхэн үдэртэ дүүргэхэдэ, хурьгад үбдэдэггүй, түргэн томо бо... байдаг гэжэ мэдэхэ бо... һайса амарһан, хүсэ... лаар һайн хонид саг... ототой болодог. үрэж... дэдэг. Хонидойнгоо... жүүлгын эхилтэр а... таргалхын тулада ... хурьгадһаань саг соо... гынь хоёр һара урид ... шухала. Байрамнай ... харанхы. шииг ехэтэй... мэһээ зарим хонид ... хаяна. Тэрэгүй һа... ришье олон хурьгад ... һэн.

«Забайкалец» ... ахалагша хонишон ... **Степанов** үгэ хэлэхэд... ли ехэтэй хонидоо ... нягтаар харууһалха... галхаһаань һара ур... наар эдеэлүүлхэ, ... уһаар заабол уһалха... тэй. Тиигэбэл һайн, ... хурьган абтаха, эхэн... тэй байха. Хурьгалха... һан хонидоо хото ... аалиханаар, шахаса... гүйгөөр гаргаха, ... юумэнһээ айлгахагүй ... оролдохо шухала. Эдэ... дые эдеэлүүлхэ, хару... хүдэлмэри би өөртөө ... абанхайб. Харууһанай ... муудаа һаа, хонид ... хаядаг. үхэнги хурьга... даг байха юм. Түрүү... хурьгалһан хонин ... түл абаха гэһэн у... дүүргэһэндээ урма... Хонин бүхэнһөө 3,5 ... грамм нооһо абаха, ... бүхэнөө эхэһээнь 25 ... грамм шэгиүүртэйгээр... ха гэһэн уялгаяа ... дүүргэхэбди гээд мэд...

Редакцида болоһон... шалта уулзалган дээр... зүрхэнэй хөөрэлдөөн ... ходоо, нарай хурьгад... монуудтайнь хамтадха... модхогдоһон сакман... гуулхаяа яарахагүй, ... даа эхэһээнь май ... һүүлшын арбан хоно... габал, эгээл таарам... хээли ехэтэй эхэ ... хурьгалхаһаань һара... һайн тэжээл дээрэ ... ха, бүлеэн уһаар са... гэлжэ уһалха, зуһаг ... һоо хурьга абажа ... гээд түрүүшүүл нэгэ ... тай байһанаа мэдүүл...

Удаань уулзалганд... баадагшад аймагай ... нишодто хандаһан бэ... талан абаа.

Б. ЖАМБАЛ...
манай ...

ЛЕНИНГРАД. Энэ хүсэтэ машинанууд «Кировский завод» гэхэ нэгэ... бүтээгдэһэн. Энэ хадаа «К-701» түхэлэй тракторнууд гээшэ. Предприятиин... хүүдтэ мүнөө шэнэ түхэлэй машина бүтээн гаргаха талаар ажал ябуул... байна.

ТАСС-ай фотохроника.

Гектар бүриһөө баян ургаса

ГАЗАР УҺАЛАГШАД

Үндэрхэн добо дээрэһээ харахада, Тарятын сабшалан дээгүүр тараан урадхуулагдаһан уһан аяар доро Үдэ гол туласа халбайжа, наранай элшэдэ яларан байна.

Һүүлэй дулаахан үдэрнүүдтэ сабшалангай ногоон түргэн гаража, тала дайда гансата үргэлжэ хүхэрэн харагдадаг болоодхибо. Илангаяа хабар эртэнһээ хойшо һайса уһалагдажа байһан гол газар бүришье ноб ногоохон болошонхой.

Гартаа хүрзэ бариһан гурбан хүн сабшалангай дээдэ захаар татагдаһан ханаабһаа уһа гаргаад, тэрэнээ саашань багахан һубагуудаар иишэ тиишэнь тараан урадхуулна. Уһанай налуу газар руу нэгэ тээшээ харьялан урдашахаяа һанахадань, шорой, дэгнүүл, шэбхээр хаалта хээд, хажуу тээшэнь тараана. Мүн хонхор соо уһанай тогтохолоор доошонь багаханаар һэтэлжэ саашань урадхуулна. Тиигэжэ бүхы сабшалан дээгүүрээ уһа нэгэ жэгдээр хабтайшатар тараана гээшэ.

— Хура бороогүй хуурай уларилтай мүнөө үедэ газарые иигэжэ уһалаагүйдэш мүртэй үрэ гарахагүй. Илангаяа түрүүшын уһалууридa хүрьһыень дэбтэтэр ундалуулхадал ногоон һайн гараха бшуу. Харана гүт, тэрэ уһанай доошоо түргэн шэнгэхыень, газарайнь һороод ууха байһандал үгы болошоно бэшэ гү? — гэжэ ахалагша луговод Дылык-Доржо Жигмытов үбгэжөөл уһанайнь аалихан дундаран ногооной узуур руу шэнгэжэ байхые хараад хэлэнэ.

Тарятын сабшалан хадын үбэр талада аад, диилэнхидээ нэгэ тээшээ налуу, ташалан уһалханьнилээд бэрхэтэй юм. Гол ханаабһаа уһа гаргаад, хажуудань ходо һахижа, хаража, зохидоор тараан урадхуулаагүй һаа, хуу нэгэ тээшэ харьялса урдаад, газартаа ёһоор шэнгэжэ үрдингүй арилшаха, үшөө газарай хүрьһэнэй дээгүүрхи эгээл һайн шоройень угаажархиха байна.

— Иимэл хаданьбидэ гурбан хүндэ эндэхи уһалхада хүшэр гэжэ тоологдодог 127 гектар сабшалан даалгажа үгөө юм. Тэгшэ талада һаань, энэ 127 гектар сабшалангыеш нэгэ хүн даажа абаад уһалхаар ааб даа, — гэжэ нүгөөдэ луговод Цыренжап Цыбденовынь хэлэнэ.

— Ши, Базаржап Эрдынеевич, мүнөөдэр тэрэ харгын хойто тээхи газартаа уһа табиха болоолши даа. Тэрэмнай түрүүн уһалагдаһаар һара шахуу болобо. Хүрьһэниинь дээгүүрээ хатан алдажа эхилээд байна һэн. Хоёрдохёо уһалхаар болоо. Цыренжап Ешеевич бидэ хоёр эндэхи участогаа уһалжа дүүргэхые оролдохобди, — гээд ахалагша луговод Дылык-Доржо Николаевич нүгөөдэ нүхэр Рыксыловтээ хэлэнэ.

Эдэ гурбан луговодууд Эрхирэгэй совхоз соо эгээн түрүүлэн бүхы сабшалангаа нэгэ дахин уһалжа дүүргээд, мүнөө хоёрдохёо ундалуулжа байна. Түрүүн хабар эртэ саһанай хайлажа, һайрамай урдажа байхада тэндээ гектарай 3 центнер минеральна утэгжүүлгэ тараагаа. Хадхууртай каток шэрэжэ, хүрьһэнэй дээгүүрхиие сооложо үгөө, зарим хүбхэн ургаһан газартань ... шэрээ. Шулууень түүгээ.

Үбэлдөө эдэнэр Эрхирэгэй булагай эхиндэ тошо ехээр халяагаад, хабартаа тэрээн дээгүүрээ мульһыень хиижэ хобоо гаргаа. Түрүүшын уһанай гол ханааб руугаа урдахыень хүлеэгээ һаань, майн тэн болоторшье сабшалан дээрэнь уһан хүрэжэ ерэхэгүй байгаа бшуу. Юуб гэхэдэ, эндэхи сабшалан булагһаа эгээл холо, хэдэн олон ханааб дамжажа ерэдэг.

— Эндэмнай гол түлэб хүсы үбһэн ургадаг юм. Тиимэһээ нёдондонһоо хойшо эндэхи ногооемнай сабшажа, сенаж дарадаг болонхой. Үнгэрэгшэ жэлдэ эндэһээ гектар бүриин 70 центнер сенаж дарагдаа гэхэ гү, али бүхыдөө 800 тонно шэмэтэ тэжээл бэлэдхэгдээд, тэрэ сенажыень Эрхирэгэй фермын үнеэд бүри майн тэн болотор эдижэ ондо ороо. Мүн багахан газарайнгаа, ханаабай заха, углуу тохойнь ногооe

[К]ОММУНИСТЫН [Д]ААБАРИ

...фермэ дээрэ хон-жэл. ...шьегүй һү зөөдэг ма...ын жолоошонтой уулза...

— Виктор Никанорович ...аб даа?

— Суглаан болоно хэбэр... Тээ тэрэ улаан булан ...оо байха, — гээд тэрэм...сашалба.

...лаан булан соо хүн зон ...рэн. Малшад булта суг...һан байба.

...ндэр нюргатай, сула бэе... нэгэ хүн газетэ гартаа ...нхай, «Совет Социалис ...публикануудай Союзай ...ы һунгагшадта, гражда...удта Советскэ Союзай ...мунис партиин Цент...ына Комитедэй Хандал...» тайлбарилжа байба. ...номикын тон шухала ху...бологшо хүдөө ажахын ...эдбэриин , материально...ническэ үндэһэ һуури бай...ха комплексно програм... КПСС удаа дараалан бэе...лжэ байна гэжэ элид...шэ хэлэбэ. Энэ талаар ...эхи табан жэлэй гурба...н, шиндхэхы жэлдэ со...арадай туйлаһан амжал...удые эли тодоор харуул... тооһуудые дурдаба. ...лээрнь агитатор өөрын... нэгэдэхи фермын кол...тив соо дүрбэдэхи, то...ойлхы жэлдэ социалис ...рысөөнэй ямараар ябажа ...һан тухай хөөрөө һэн. ...талаар нимэ тооһуудые ...дурдаба: байгша оной ...арын түсэбөөр 2400 цент... һүн гүрэндэ худалдаг...аад, 2763 центнер ху...дагдаа. Тус фермын эр... һаалишад Васса Соко..., Мария Ефимова, Ага... Лаптева. Зинаида Ба...кова, Ирина Павлова бо... бусад шэнэ жэлэй эхин... хойшо үнеэн бүриһөө 1100—1200 килограмм хүрэтэр һү һаагаад байна. Тэдэнэр энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 3 мянган килограмм һү һааха уялга абаһан байгаа. Даб дээрэхи эдэ тооһуудые хаража үзэхэдэ, дээрэ нэрлэгдэһэн һаалишад абаһан уялгаяа дүүргэхэ байна. Хэрбээ тус фермын һаалишад үнгэрэгшэ жэлэй 4 һара соо үнеэн бүриһөө 876 килограмм һү һааһан байбал, мүнөө жэлдэ энэл саг соо 912 килограмм һү һаагаад байна. Эдэ бүгэдэ тооһуудые агитатор, Улаан-Үдын аймагай «Маяк» колхозой һаалиин нэгэдэхи фермые даагша Виктор Никанорович Михалёвой хөөрөөнһөө ойлгожо абаа һэм.

Виктор Никанорович 15-дахи жэлээ тус фермые хүтэлбэрилнэ. Тэрэнэй ударидадаг фермэ пилээд ехэ: хамта дээрээ 1000 шахуу толгой мал фермэдэнь тоологдодог. Эдэ мал харууһалдаг хүнүүдынһье олон.

— Үдэр бүри фермэ дээрээ тойролдодог ажалтай хүм даа. Парти, правительствын баталан абаһан документнүүд, ороной болон хилын саанахи һонинууд, малшадай социалис мүрысөөн, тухай мэдээсэжэл байдагби, — гэжэ Виктор Никанорович хөөрэнэ.

Үнэхөөрөөшье, агитатор В. Н. Михалёв коллективээ газетын һонинуудтай саг үргэлжэ танилсуулжа байдаг. СССР-эй бүхы һунгагшадта, эрхэтэдтэ КПСС-эй ЦК-гай, ВЦСПС-эй хандаһан Хандалгануудай газетэдэ толилогдомсоор фермынгээ һаалишадта хуряангыгаар тайлбарилжа үгөө һэн.

Агитатор Михалёв социалис мүрысөөндэ ехэ анхарал хандуулдаг юм. 1972—1973 онуудай үбэлжэлгын үедэ мал ажалай продукци ехээр тушаахын түлөө дэлгэрһэн бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ «Маяк» колхозой малшад оролсоо һэн. Үбэлжэлгын үедэ эрхим һайн дүнгүүдые туйлажа, «Маяк» колхоз СССР-эй Хүдөө ажахын министерствын, ВЦСПС-эй Улаан тугта хүртөө. Тиихэдээ тус колхозой В. Н. Михалёвой хүтэлбэрилдэг фермын коллектив СССР-эй Хүдөө ажахын министерствын грамота, 1000 түхэриг мүнгэн шанда хүртэһэн байна. Энэ амжалта нэн түрүүн социалис мүрысөөе һайнаар эмхидхэһэнэй, нииитэ-политическэ хүдэлмэри һайнаар ябуулһанай ашаар туйлагдаа гээшэ.

Фермын улаан булан сооһи харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүд хүнэй анхарал татана. Эндэнь һү һаалиин үдэр бүриин дүнгүүд, Хүндэлэлэй самбар, «Мүнөөдэр хэн түрүүлжэ ябанаб?» гэһэн ханын һонин, фермын һаалишадай абаһан социалис уялганууд, социалис мүрысөөнэй гурим, һара, квартал бүриин түсэбүүдэй дүүргэлтэ тухай мэдээн зохидоор харуулагдана. Эдэ бүгэдэнь һайнаар гоёон шэмэглэгдэнхэй. Фермын залуу һаалишан, комсомол басаган Лидия Измайловская, тоо бүридхэгшэ Ульян Матвеев, үрэжүүлэгшэ Нефед Матвеев гэгшэд энэ улаан булангаа гоёон шэмэглэхэ, социалис мүрысөөнэй дүн гаргаха гэхэ мэтэ ажал хэлсэдэг юм.

Нэгэдэхи фермэдэ 20 һаалишан ажаллана. Тэдэнэр долоон хоногто нэгэ дахин понедельник) үйлэдбэриин зүблөөндэ сугларжа, социалис мүрысөөнэй ябаса тухай, дутуу дунданууд тухайгаа хөөрэлдэдэг. Энэ зүблөөн дээрэ агитатор Виктор Никанорович ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулдаг зантай. Колхозой ажал хүдэлмэриин ябаса тухай, орон доторхи һонинуудаар, уласхоорондын асуудалнуудаар малшад һонирходог байна. Агитатор Михалев энэ үдэр элдэб асуудалнуудта харюу үгэжэ шадахаар бэлдээд ерэдэг. Түбэй, республикын газетэнүүд, «За рубежом», «Новое время», «Животноводство» гэжэ журналнуудые агитатор гол түлэб уншаад ерэдэг.

Виктор Никанорович «Животноводство» гэһэн журнал соо толилогдоһон материалнуудаар һонирходог тула республикын хүдөө ажахын министр Б. Н. Николаевай тус журналай 1973 оной 9-дэхи номерто толилһон статьяда һаалишадай анхарал хандуулхадаа, һүүлэй жэлнүүдтэ республика дотор мал ажалай хурдан түргэноор хүгжэһые хөөрэжэ үгөө.

Агитатор В. Н. Михалёв тингэжэ коллекивээ бүхы шэнэ үйлэ хэрэгүүдтэй, түрүү дүй дүршэлтэй танилсуулха гэжэ эрмэлзэдэг. Тэрэшэлэн үнгэрэгшэ жэлэй дүнгүүдэй ёһоор, үнеэн бүриһөө 3 мянган килограмм һү һааһан фермынгээ эрхим һаалишан Зинаида Бадашковагай ажалай дүршэл харуулха гэжэ агитатор оролдоо һэн. Тиихэдээ Зинаида шэнгеэр ажалдаа нарин нягтаар, харюусалгатайгаар хандаха ёһотой гэһэн тобшолол хэһэн бэлэй.

Үйлэдбэриие шадамар бэрхээр эмхидхэгшэ, агитатор, коммунист Виктор Никанорович Михалёвой ажал хүдэлмэриие манай гүрэн үндэрөөр сэгнэжэ, Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнаһан байна.

Мүнөө «Маяк» колхозой нэгэдэхи һү һаалиин фермын коллектив юһэдэхи табан жэлэй, тодорхойлхы жэлэй түсэб даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Энэ амжалта туйлахадань, фермые даагша, агитатор В. Н. Михалёвой хубита ехэ гээд тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

С. ОЧИРОВ.

А. С. Пушкинай түрэһөөр 175 жэлэй ойдо

ЗАГАҺАШАН БА ЗАГАҺАН ТУХАЙ ҮЛЬГЭР

Хүхэ далайн эрье тэбсэг дээр
Хүгшэнтээ хоюулан үбгэн һууһан гээ.
Хуушан үмхи урсахан гэртээ
Гушан гурбан жэл һууһан гээ.
Үдэр бүри хүхэ далайдаа ошожо,
Үбгэн загаһа губшаха ажалтай,
Хүгшэниинь гэртээ дуугайхан һуужа,
Хүбэнэг нооһо ээрэдэг зантай.
Үбгэн губшуураа яаража хаяба —
Үлхэлдөө ногоон замаг гаргаба.
Дахяад үбгэн губшуураа хаяба —
Далайн оёорой ногоо гаргаба.
Үбгэн губшуураа гурбадахяа хаяба —
Үрөөдхэл ганса загаһа гаргаба.
Тэрэ загаһаниинь юрын бэшэ лэ —
Тэрэ загаһаниинь алтан байба лэ.
Губшуурта ороһон алтан загаһан
Гуйжа хүнэй хэлээр дуугарбал даа:
«Үбгөө, намайе далайдам табиниш даа,
Үнэтэй түлөөһэ шамда үгэхэлби.
Дуратай юумэеэ намһаа ереэрэй,
Дутаан үлөөнгүй бэлэглэхэлби».
Айжа, сошожо абаа һэн үбгэжөөл:
Аяар гушан гурбан жэлэй туршада
Загаһа губшажа байбашье эндэ,
Загаһанай дуугархые дуулаагүй юм.
«Ай даа, хөөрхы алтан загаһан!
Абали түлөөһэн хэрэггүйл намдаш.
Хүхэ далайдаа һөөргөө оро даа,
Хүхижэ, сүлөөдэ сэнгэжэ яба даа», —
Гэжэ үбгэжөөл уриханаар хэлээд,
Гэдэргэнь загаһаа далайдань табяа һэн.

Үбгэн хүгшэндөө бусажа ерэбэ,
Үзэһэн сараһан юумэеэ хөөрэбэ:
«Энэ үдэр губшууртам загаһан ороо —
Эгээлэй бэшэ, алтан загаһан лэ.
Хүнэй хэлээр гэнтэ дуугараа,
Хүхэ далайдам табиниш гээд гуйгаа.
Эгээл үнэтэй эдилгэ дурадхаа,
Эриһэн юумыеш үгэхэб гээд хэлээ.
Сэнтэй түлөөһынь абахаһаа арсаад,
Сэнхир далайдань загаһаа мини табяаб».

Үбгэнөө хүгшэниинь хараажа оробо:
«Үбэштэй дагадха, өөдэгүй амитан!
Үгэһэн юумынь абаха байгаа бшууш!
Тэрээнһээ тэбшэ эрихээ яагаабши?
Тэбшэмнай хахаржа һаланхай ха юм».

Хүхэ далайдаа үбгэн ошобол даа,
Хүдэлэн, долгисон байгаа һэн далайнь.
Үбгэн дуудаба алтан загаһаяа,
Үтэр тэрэнь тамаран ерээд, асууба:
«Аа, үбгэжөөл, юун хэрэгтэй болобоб?»

Амаршалан дохёод, үбгэн хэлэбэ:
«Хүлисыш даа, хайрлыш даа, лусууд хатан,
Хүгшэмни намайгаа алап хараагаа.
Үбгэн намда амар заяа
Үзүүлнэгүй:
Тэрээндэм шэнэ тэбшэ үгыш даа —
Тэбшэмнай хахаржа һаланхай юмэл».
Алтан загаһан
Айладхаа һэн гэхэ:
«Буса даа гэртээ, һанаагаа бү зобо,
Бурханай хайраар тэбшэтэй болохот».
Үбгэн хүгшэндөө бусажа ерэбэ,
Үнөөхинь шэнэ тэбшэтэй болоод байба.
Ухаангүй ехээр хүгшэниинь хурааба:
«Уймар лэ байнаш даа, өөдэгүй яндан!
Тэнэг, оройдоол тэбшэ эрибэ гүш!
Тэбшэш хэндэ, юрэдөө, хэрэгтэй юм?
Догдой эндэһээ алтан загаһандаа,
Доро дохижо, байшан гэр эреэрэй».
Бушуухан үбгэн далайдаа ошобо
(Бурьялан дошхорно ха хүхэ далайнь).

Үбгэн дуудаба алтан загаһаяа,
Үтэр тэрэнь тамаран ерээд, асууба:
«Аа, үбгэжөөл, юун хэрэгтэй болобоб?»
Амаршалан дохёод, үбгэн хэлэбэ:
«Хүлисыш даа, хайрлыш даа, лусууд хатан,
Хүгшэнэйм хурааха гээшэнь амаргүй,
Үбгэн намда амар заяа
Үзүүлнэгүй:
Гэмэргэн гэргэмни
Гэр эринэл даа».
Алтан загаһан
Айладхаа һэн гэхэ:
«Буса даа гэртээ, һанаагаа бү зобо,
Бурханай хайраар гэртэй болохот.
Урсахан гэртээ үбгэжөөл бусаба.
Урсахан гэрэйнь хараа бараа үгы.
Харан гэхэдэнь, сарса модон хаалгатай,
Хабтагай отолжо бодхоһон харшатай,
Сагаадагдаһан хирпиисэ хоолойтой
Салуу үндэр байшан гэр байбал даа.
Үргэн сонходоо хүгшэниинь һуунхай
Үбгэнөө элдэб үнгөөр хараабал даа:
«Яһанш уймар амитан гээшэбши!
Яндан тэнэг, оройдоол гэр эрибэ гүш?
Яба, ошоод загаһандаа дохижо:
«Хара таряашан ябаха дурамгүй,
Харин дээгүүр ноёной хатан болохоо
Хүсэнэ гэжэ намайе хэлээрэй».

Хүхэ далайдаа үбгэн ошобол даа
(Хүхэ далайнь амгалан бэшэл даа).
Үбгэн дуудаба алтан загаһаяа,
Үтэр тэрэнь тамаран ерээд, асууба:
«Аа, үбгэжөөл, юун хэрэгтэй болобоб?»
Амаршалан дохёод, үбгэн хэлэбэ:
«Хүлисыш даа, хайрлыш даа, лусууд хатан,
Хүгшэм хараалай муухайгаар хараана.
Үбгэн намда амар заяа
Үзүүлнэгүй:
Номгон таряашан ябахагүйб гэнэ,
Ноёной хатан болохо һэм гэнэ».
«Хари даа, үбгэн, һанаагаа бү зобо», —
Харюусаба һэн ха алтан загаһан.
Үбгэн хүгшэндөө бусажа ерэбэ,
Үзөөгүй юумэеэ үзэжэ гайхаба:
Үндэр үргөө бодошоод байбал даа.
Үнэтэй булган дэгэл үмдэнхэй,
Тархи дээрээ ёбуутай малгайтай,
Тарган хоолойдоо эрдэни зүүдхэлтэй,
Хурган бүхэндөө алтан бэһэлигтэй,
Хүлдөө улаан сабхи гуталтай
Хүгшэниинь үргэн хэрэлсээ дээрээ
Үгэ дууламгай олон барлагуудаа
Үһэнһөөнь зулгаан, сохижо байбал даа.
Үбгэниинь хүгшэнөө амаршалба гэхэ:
«Амар сайхан, ехэ ноёной хатан!
Амарба ха одоол сэдьхэл һанааншни».
Хүгшэниинь үбгэнөө шангаар зандараад,
Хүдэлмэрилхынь морино
хашаада эльгээбэ.
Арбан хоног, хорин хоног
үнгэрбэ,
Аймшагтайгаар
хүгшэниинь аашалба,
Алтан загаһанда үбгэнөө
эльгээбэ:
«Амаршалан дохёод, нам
тухай хэлэ,
Харин ноёной хатан байха
дурагүй,
Хаанай хатан болохо
хүсэлтэй гээрэй».
Үбгэжөөл айжа, сошожо
абаба:
«Үгы энэ, гэргэн,
үбэштэйрөө гүш?
Хатаржаш, дуугаржаш
шадахагүй аад,
Хайшан гээд хатан болохо
хүмши?
Хан гүрэнөө наада
харуулхашнил».
Үйлын ехээр хүгшэниинь
сухалдаад,
Үбгэнэйнгөө хасарые альгадаба:
«Үшөө минии, ноён абгайн урдаһаа
Үгэ гаража байхабши, дагадха? —
Үтэр далайда ошо гэнэ бшууб,
Үгы һааш, шамай хүсөөр абаашуулхаб?.
Сэб сэхэ үбгэжөөл далайдаа ошоо һэн.
(Сэнхир далайнь харлашоод байгаа һэн).
Үбгэн алтан загаһаяа дуудаба,
Үтэр тэрэнь тамаран ерээд, асууба:
«Аа, үбгэжөөл, юун хэрэгтэй болобоб?»
Амаршалан дохёод, үбгэн хэлэбэ:
«Хүлисыш даа, хайрлыш даа, лусууд хатан!
Хүгшэмни дахяад шууяажа байна лэ:
Хаһатай ноён абгайхан байха дурагүй,
Хатан хаан болохо хүсэлтэйб гэнэ».
Харюусаба һэн ха алтан загаһан:
«Хари даа, үбгэн, һанаагаа бү зобо!
Хатан хаан болохол байха хүгшэншни!»

Бусажа ерэбэ үбгэн хүгшэндөө,
Булай гоё хаанай ордон бодонхой.
Харин хүгшэниинь ордон соогоо байба,
Хатан хаан болошоод, шэрээдэ һууба.
Хаһатай ноёд һайдууд алба хэнэ,
Харин архи тэрээндэ аягална,
Архяа амтан эдеэгээр даруулна.
Аюултай харуулшад тойрон зогсоно,
Ээм мүр дээрээ һүхэ табинхай.
Энээнине хараад, үбгэн айшаба,
Хүгшэнэйнгөө хүлдэ дохин мүргэбэ:
«Хүндэтэ хатан хаан, амар мэндэ!
Хүсэл һанааншни одоол дүүрэбэ ха».

Үбгэнөө хүгшэниинь обёорбошьегүй,
Үлдэгты гэһэн зарлиг буулгаба.
Ноёд һайд хажуудань гүйлдэн ерээд,
Нохой мэтээр түлхин гаргаба.

Үүдэндэ байһан һүрөөтэ харуулшад
Үбгэнние һүхөөрөө сабшан алдаба.
«Ухай, тингүүлхэдээл һайн һэнш, зүнэг!
Түргэдэжэ ябаһаар, тэнэг баарма,
Түринигөө һамна гашхэбэ гээшэш!»

Арбан хоног, хорин хоног үнгэрбэ,
Аймшагтайгаар хүгшэниинь аашалба.
Түшэмэлнүүдээ үбгэндөө эльгээбэл даа,
Түргэн бушуул оложо асарбал даа.

Үбгэндөө хүгшэниинь хэлэбэ гэхэ:
«Үтэр ошоод, загаһандаа дохёорой.
Хатан хаан байха дурагүй гээрэй.
Харин хүхэ далайн эзэн болоод,
Агуухэ далайн оёорто һуужа,
Алтан загаһые дураараа заража,
Алба хүүлэжэ байха дуратайб»,
Хүгшэнэйнгөө урдаһаа, хөөрхы үбгэн,
Хүндэлэн үгэ хэлэхээ зүрхэлбэгүй.

Далайдаа ошоод, харан гэхэдэнь,
Далай дээрэнь һалхи шуурган буушанхай —
Хүсэтэ долгиной эбхэрэн мушхараад,
Хүүехэ, шуухирха гээшэнь аргагүй!

Үбгэн алтан загаһаяа дуудаба,
Үтэр тэрэнь тамаран ерээд, асууба:
«Аа, үбгэжөөл, юун хэрэгтэй болобоб?»

Амаршалан дохёод, үбгэн хэлэбэ:
«Хайрлыш даа, хэшээгыш даа, лусууд хатан!
Хараалта гэргэнтээ яаха болообиб?

Хаанай хатан байха дурамгүй гэнэ.
Харин далайн эзэн болохом гэнэ,
Дулаахан далайн оёорто байрлаад,
Дураараа шамайе зарахам гэнэ».

Алтан загаһан
Абяа гарабагүй —
Һүүлээ шарбажа, уһа салгидхаад,
Һөөргөө далайнгаа гүн руу оробо.
Үбгэн удаан эрьедэнь хүлеэбэ,
Үгыл даа, үгы, загаһан
гарабагүй.
Хүлеэжэ ядахадаа,
Хүгшэндөө бусаба —
Харахадань, урса
гэрхэниинь байба.
Харин хүгшэниинь
үүдэндээ һууба,
Хахархай тэбшэнь урдань
хэбтэнэ.

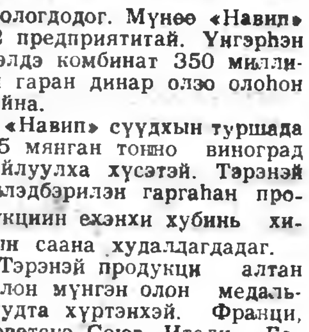

Гунга ЧИМИТОВ буряадшалба.
Т. ЦЫРЕНОВАГАЙ зурагууд.

[М]ҮНӨӨШЬЕ [Т]ҮРҮҮ [Г]ЭРГЭДЭ

Василий Николаевич Поздняков дайнай эхилһэн ...ухай поезд соогоо дуулаа ...һэн. Тиихэдэ тэрэ Улаан-Үдэһээ амарха гэжэ Усолье ...шожо ябаа. Совинформбюрогой сошордомо соносхолой ...үүлээр Василий Николаевич амаралтаһаа бусажа, ...эсэгэ ороноо хамгаалхыем ...дайнай газар руу эльгээгыт ...гэжэ военкоматда хандаһан ...байгаа. Тэрээндэ арсаагүй. ...Гансал түрэл Забайкалидань ...үлөөжэрхёо. Сэрэгэй политхүдэлмэрилэгшэ байһан тула ...дайнда мордохо хүбүүдые ...бэлдэдэг һэн. Тиигэжэ 1942 ...ой октябрь һара болотор ...үдэлөөд, олон шэнэ хү...үүдтэй хамта Волховско ...фронт эльгээгдэһэн байгаа.

Дайнай газар дээрэ нүхэр Поздняков сэрэгшэдые байлдаанда урмашуулха, түрүү ...эргэдэ шуһата тулалдаанда ...орохо гэхэ мэтэ ами бэеэ ...хайрлангүй дайлалдан, Эсэ...гэ ороноо хамгаалха уялгаяа ...дүүргэжэ эхилээ бэлэй. Тэ...рэниие дайнай элдэб хүшэр, ...хүрёо тулалдаануудтай газар...та эльгээдэг, шухала дааба...ринуудые үгэдэг һэн. Майор Поздняков хаанашье ябахадаа, үгтэһэн даабариие нэрэ...тэй түрэтэйгөөр дүүргэдэг байгаа.

Дайнай эхилхын урда тээ...шье тэрэ залуу совет оро...ноо шадалтай, бэеэ хамгаалха хүсэтэй болгохын түлөө ...оролдодог һэн. Василий Николаевич түрүүшын кол...хозуудай эмхидхэгдэхэдэ ...түрүүлэгшээр, комсомолой ...ын үүрэй секретаряар ба ...республикын газарай комис...сариадта, гэгээрэлэй эмхи ...зургаануудта хүдэлһэн, ас...пирантурада һуралсаһан, ...буу барижа, нюдарган бая...шуул ба сагаан бандидууд...тай тэмсэһэн байха юм.

Ажабайдалай халуун тэм...сэлэй бурма соогуур бэеэ ...хаһон, хүн зонтой хүдэлжэ ...шадахаа дүршэлтэй болоһон ...байжа, Василий Николаевич Поздняков дайнай түрүүшын ...үдэрнүүдһээ сэрэгшэдэй дун...да хүндэтэй болоһон байгаа. Эрхүүгэй областиин Усольско районой Сайгут ...һууринда үгытэй таряашан ...хүнэй бүлэдэ түрэһэн Васи...лий Поздняков тиихэдэ ...коммунистын үндэр нэрэ ...зэрэ үргэн, Эхэ орондоо ...халуун дуратайгаа оло да...хин харуулһан байгаа.

Тэрэнэй адьютант ябаһан Сергей Смоленов:

— Юундэ иигэжэ бэеэ ...хайрлангүй байлдаанда ...өөрөө түрүүлнэбта?.. Һанаа...мнай зобоно, — гэдэг бай...гаа.

Тиихэдэнь майор:

— Нүхэдни, таанадни ...толгоомжотой ябагты. Берлин хүрэтэр ошохо би аргагүй болооб.

Суута-Сандомировска бү...лэлгые манай сэрэгүүдэй ...дайлан абаха тулалдаанууд үедэ айхабтар хүндөөр шархатаа бэлэй. Олон бэрхэ хирургнуудай хэдэн дахин хэһэн операцинуудые тэсэжэ, фронтовик амиды үлэһэн байгаа.

Тэрэ мүнөө дайнай үеынгээ олон бэшэгүүдые хадагалжа байдаг юм. Нэгэ фото-зураг дээрэ хоёр залуухан сэрэгшэ басагад харагдана. Ара таладань иигэжэ бэшээтэй: «Манай хүндэтэ, хани нүхэрнай болохо капитан В. Н. Поздняковто! Танай сэсэн ухаан, баатар зүрхэн сэдьхэлдэмнай мүнхэ үлэнхэй! Полкын комсорг Ольга Леонтьевна Ткаченко. 1944 он, июлиин 31». 69-дэхи армиин командир, генерал Макаров Василий Николаевичта фото-зурагаа бэлэглэхэдээ, иигэжэ бэшэнэ: «Немец фашистнуудые бута сохихо хамтынгаа тэмсэлэй дурасхаал болгон энэ дүрсөө хани нүхэр В. Н. Поздняковто бэлэглэнэб». Иимэнүүд бэшэгтэй фото-зурагууд баатар сэрэгшэдэ олон. Тэдэнэйнь дунда алба хэдэг полкынь комсорг, мүнөө ЦАГИ-иин харюусалгата хүдэлмэрилэгшэ Алексей Фонченко, суута генерал Городовиковой зээ басаган, связистка, дивизиин политотделэй начальнигай туһалагша Мария Павлова, хэлхээ-холбооной сэрэгэй академиин штабай начальник М. А. Сутрушин болон бусадай хани халуун бэшэгүүд бии. Нүхэр Поздняковтой дайнда суг ябаһан, мүнөө КПСС-эй Ульяновска райкомой хүдэлмэрилэгшэ Таня Ершова».. Таниие амиды мэндэ үлэнхэй гэжэ һаяхан дуулажа, баярлахын ехээр баярлабаб даа... Бии нүхэдтнай Танаа мартадаггүйбди. Дайнай үедэ Та бидэнэй түшэглэхэ, тулгалха, туһалуулха аха нүхэрнай, эсэгэмнай мэтэ бэлэйт! Гэр бүлэдэтнай, Танда али бүхы һайн һайниие хүсэнэб».

Иимэ нүхэдтэй, һайн сэдьхэлтэй хүн олондо мартагдадаггүй. Гадна Василий Николаевичай үшөө нэгэ һайн тала юуб гэхэдэ, тэрэ һайхан сэдьхэлтэй байхаһаа гадна, хүн зондо туһалха гэжэ һанаагаа зобожо ябадаг юм.

Тэрээндэ ерэһэн бэшэгүүдые уншахада, хүнүүд элдэб асуудалаар хандажа, һуралсалай, харгы замаа шэлэлгын, гэр байдалай, хани нүхэсэлэй зүбшэлнүүдые һурадаг байна. Хэршье сүлөөгүй ажалтай һаа, Василий Николаевич эдэ бэшэгүүдые харюугүй орхидоггүй.

Хэдэн жэлэй урда тээ Хяагта хотын автотранспортна предприятинуудай нэгэнэй коллектив начальнигаа — В. Н. Поздняковые амаралтада үдэшөө һэн. Тиигэбэшье сэрэгшэн ажалгүй һууха дурагүй байжа, мүнөө хүдэлһэн зандаа. Тэрэ бэрхэ хүмүүжүүлэгшэ, хүтэлбэрилэгшэ мүн. Олон тоото дайшалхы орден, медальнуудайнь хажууда, амгалан үеын «Хүндэлэлэй тэмдэг» орден болон медальнууд ялардаг.

А. СУРМАЧ,
отставкада гараһан гвардиин капитан.

Манай фотокорреспондент Сергей Балдуевай буулгаһан зураг дээрэ Улаан-Үдын 2-дохи һургуулиин эрхим һурагша Айна Самбоцыренова. Айна мүнөө 5-дахи класс һайн сэгнэлтэтэйгээр дүүргээ. Һайнаар һурахаһаа гадна, пионер басаган һургуулиингаа, дружинынгаа ажалда эдэбхитэйгээр хабаададаг.

МИЛЛИОН ХҮН ХАРАБА

«Тутанхамоной хүүрэй үнэ сэнтэ баялигууд» гэһэн выставкэ Москвада боложо дүүрэбэ. Выставкын хаагдахын урдахана тэрэниие харахаяа ерэһэн миллиондохи хүнтэй танилсабабди. Тэрэмнай авиациин отставкада гараһан генерал-майор В. Н. Толмачёв байба. Эртэ урдын египтянуудай хоморой шухаг бүтээлнүүдэй выставкын эмхидхэгдэһэн А. С. Пушкинай нэрэмжэтэ уран зурагай искусствын музейн директор И. А. Антонова миллиондохи биледэй энэ аза талаантай байһан эзэндэ дурасхаалай сувенир барюулба.

«Тутанхамоной хүүрэй үнэ сэнтэ баялигууд» гэһэн выставкые москвагайхид олооро ехэ дуратайгаар хаража, сэдьхэлээ ханаһан байна. Ниислэл хотын айлшад — СССР-эй элдэб хото городуудһаа ерэгшэд, туристнууд, хари гүрэнүүдэй Советскэ Союзда һуража байдаг студентнэр выставкын гоё һайхан бүтээлнүүдые хараһан байна. Каирай музейн энэ хоморой шухаг зүйлнүүдтэй танилсаха дуратайшуул тон олон байжа, выставкын Москвада хүдэлхэ болзор һунаагдаа һэн.

Эртэ урдын египтянуудай культурын шухаг бүтээлнүүдэй выставкэ Ленинградта һаяар нээгдэхэ юм. Совет арадай үргэн ниитэ египет арадай гоё һайхан бүтээлнүүдтэй танилсаха аргатай болобо.

Борис ПАЛТУСОВ,
АПН-эй корреспондент.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

ХАРИЛСАА ХОЛБООНОЙ ЖЭШЭЭ

СОФИ. СССР-эй туһаламжаар Болгарида баригдажа байһан промышленна предприятинууд — СЭВ-эй гэшүүн-оронуудай харилсаа холбооной ёһото жэшээ мүн. Мүнөө НРБ-гэй ехэ ехэ барилганууд дээрэ Советскэ Союзай 700 гаран мэргэжэлтэд хүдэлнэ. Промышленностиин асари ехэ барилганууд болохо Кремиковско металлургическа комбинат, «Бобов дол» гэжэ ТЭЦ, Болгариин барилганууд эдэнэй тоодо ороно. Болгариин дэбисхэр дээрэ совет туһаламжаар бодхоогдоһон промышленна 180 барилга мүнөө хүдэлжэ байдаг.

Болгари ээлжээндээ СССР-эй газар дээрэ хэхэ хэдэн барилга бодхоолсожо байдаг гээшэ. Курска суранзата аномалиин районда Михайловска болон Лебединскэ горно-металлургическа комбинадые барилгада, Архангельскын целлюлозой комбинадые үргэдхэлгэдэ Болгари хабаадалсана. Болгар мэргэжэлтэд Бухара, Коми АССР болон бусад газарнуудта мүнөө хүдэлжэ байна.

«СВОБОДА» ХЭБЛЭЛЭЙ АЖАЛ ХЭРЭГҮҮД, ТҮСЭБҮҮД

ПРАГА. Эндэхи «Свобода» хэблэл 120 миллион шахуу хэһэгээр 5, 5 мянга гаран зохёол хэблэн гаргаба.

Хэблэл политическэ литература болон ниитын эрдэмэй номуудые барлан гаргадаг юм гэжэ хэблэлэй директор Э. Палонци ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө хэлэбэ. Хэблэгдэһэн номууданмнай эхэнхи хубинь К. Маркс, Ф. Энгельс болон В. И. Ленинэй зохёолнууд болоно. Тэдэ 10 миллион хэһэгээр хэблэгдээ.

«Хэблэлэй түсэб зохёоходоо, совет номые үндэһэ болгон абадагбди, — гэжэ Э. Палонци тэмдэглэнэ. — Совет эмхинүүдтэй, нэн түрүүн «Мысль», «Прогресс», «Политиздат» хэблэлнүүдтэй харилсаа холбоомнай шэнэ, бүри үндэр шатадаа ороо. Манай хоёр ороной авторнуудай номуудые хамта хэблэхээр бэлэдхэл хэжэ байнабди. «Интернациональное значение ленинских принципов партийного строительства» гэһэн номые «Политиздат», «Свобода» хэблэлнүүд барлан гаргахаяа байна. «Современный правый ревизионизм» гэжэ ном гарганхайбди. «Прогресс» гэжэ хэблэлтэй хамта социалис үйлэдбэриин предприятиие хүтэлбэрилгэ тухай зохёол хэблэн гаргахабди, «Мысль» гэжэ хэблэлтэй хамта национальна асуудал тухай монографи хэблэхээр бэлдэжэ байнабди.

ЮГОСЛАВИИН АРХИ

БЕЛГРАД. Архи хэдэг «Навип» комбинад Югославиһаа холуур суурхадаг юм. Эндэ нэрэгдэһэн архинууд 30 гаран орондо эльгээгдэдэг, хаа хаанагүй һайн гэжэ тоологдодог. Мүнөө «Навип» 12 предприятитай. Үнгэрһэн жэлдэ комбинат 350 миллион гаран динар олзо олоһон байна.

«Навип» сүүдхын туршада 1,5 мянган тонно виноград буйлуулха хүсэтэй. Тэрэнэй үйлэдбэрилэн гаргаһан продукциин ехэнхи хубинь хилын саана худалдагдадаг.

Тэрэнэй продукци алтан болон мүнгэн олон медальнуудта хүртэнхэй. Франци, Советскэ Союз, Итали, Баруун Германи, мүн Югославида болоһон уласхоорондын конкурснуудта тэрэ медальнуудые абаһан байха юм.

(ТАСС).

ТҮРҮҮШЫН „ТАБАНУУД"...

Улаан-Үдын аймагай һургуулинуудта түрүүшын шалгалта эмхитэйгээр үнгэрбэ. Бүхы һурагшад саг соогоо шалгалтадаа ерээ.

Наймадахи классуудай һурагшад математикаар һайн бэлэдхэлтэй байһанаа харуулба. Жэшээнь, Барыкинска 8 жэлэй һургуулиин арбан юһэн һурагшадай 6-ниинь «таба», юһэниинь «дүрбэ», бэшэниинь «гурба» гэһэн сэгнэлтэ абаа. Ехэ-Куналейн дунда һургуулиин 8-дахи классуудта 101 хүн математикаар шалгалта бариба. 24 хүн «5», 38-ниинь «4», 39-ниинь «3» гэһэн сэгнэлтэтэйгээр шалгалтаяа тушааба. Гэльбэрын дунда һургуулиин 8-дахи класай бүхы һурагшад математикын шалгалтые һайнаар дабаба.

Харин 10-дахиие дүүргэхээ байгаашад ород литератураар найруулга бэшэбэ. «Вождь ба манай нүхэр» («М. Горькиин, В. Маяковскиин зохёолнуудта үндэһэлэн В. И. Ленин тухай») гэһэн темые олонхидынь шэлэһэн байна. Тиигэжэ Ехэ-Куналейн дунда һургуулиин 10-дахи классуудай һурагшад яһала һайн найруулга бэшээ. Һурагша Валентина Кушнарева иигэжэ найруулга соогоо бэшэнэ: «Хүбүүн бүхэнэй, басаган бүхэнэй сэдьхэлдэ ленинец гэһэн нэрэ зэргэһээ дээрэ юумэн үгы, В. И. Ленинэй сурталые даган ябахаһаа һайхан юун байхаб». Саашань тэрэ иигэжэ найруулна: «Гадар дээрээ В. И. Ленинэй дүрэ зурагтай комсомолой биледые һайнаар абажа ябадагби».

Ф. СТЕПАНОВ.
аймОНО-гой инспектор.

«Эзээхэниие харал даа!»

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ХУРДАН ХҮЛЭГҮҮДЭЙ ҺОРЁОН

Һүүлэй жэлнүүдтэ адуу үсхэбэрилгэдэ республика доторнай ехэхэн анхарал хандуулагдадаг болоҗо байна. Мүнөө үедэ республикын колхоз, совхозуудта 55 мянган адуун һүрэг бии гэжэ тоологдоно. Тиихэдэ гүүдэй тоо 1966 онойхидо орходоо 3000 гаран толгойгоор олошороо. Үнгэрэгшэ жэлдэ 100 гүүн бүхэнһөө дунда зэргээр 65 унаган абтаа. Буряадай гүрэнэй конюшни болон республиканска ипподром республикын ажахынуудта адуунай үүлтэр һайжаруулха түбэй газар болоһой. Мүнөө үедэ эндэ 7 янзын үүлтэртэ 114 толгой морин бии. Тиихэдэ үүлтэргэ моридые үсхэбэрилхэ «Тогриин» мориной завод байгуулагдаа. Республикын колхоз, совхозуудай үүлтэртэ моридые шалган туршаха, олоной үзэмжэдэ табиха хүдэлмэри ипподром дээрэ энэ жэлдэ эмхидхэгдэхэ байна. Гол түлэб Зэдын, Бэшүүрэй, Мухар-Шэбэрэй аймагуудай морид олоной үзэмжэдэ харуулагдаха байха.

Хурдан хүлэгүүдэй урилдаан. Үнэхөөрөөшье, эртэ урда сагһаа хойшо элинсэг хулинсагаймнай найр наадаһай үедэ моридойнгоо хурданиие туршажа, боосолдодог байһан һонирхолтой мүрысөөн ха юм. Энэ заншал мүнөөшье алдагдаагүй үргэлжэлүүлэгдэһээр зандаа. Тиимэһээ үнгэрэгшэ амаралтын үдэр мори урилдаанай зунай сезон ипподром дээрэ нээгдэжэ, тотализатор (боосолдоһон удхатай) наадан эмхидхэгдээ.

Үдэрэй хоёр саг. Хурдан хүлэгүүдэй мүрысөөнэй харгы дээрэ гарахые хүлеэжэ ядаһан хүнүүд часаа хараадшье абана. Удангүй хонхын абяан дуулдажа, зэргэшээ гурбан морид хазаар даран гаража ерэнэд. Хүн зон һэр мэр гэлдэжэ, анирггүй болошонод. Хэнэй хүлэг түрүүлжэ, алдар солоёо магтуулхань гээшэб? Тотализатор наадагшадай хэниинь шүүжэ, боосоогоо «эдижэ» баясахань бэ? Һонирхоошод олон даа. Дохёогой үгтэхэтэй адли зэргэшээ моридшье хүлөө ниилүүлэн хатаржа, тооһо бурьюулан урагшаа шуумайшабад. «2400 метрэй зайда болоһон энэ урилдаанда «Жернов—Целестин — Свод» гэжэ нэрэтэй зэргэшээ гурбан морид түрүүлжэ, 3 минута 32,9 секунда саг харуулба. Мори һорилгоор мастер болоһон Н. Валеев боожыень барижа ябаа» гээд дикторэй соносхоходо альга ташалган ташархай буушана.

Гунан моридой урилдаан 1600 метрэй зайда болохонь гээд мэдээсэгдэбэ. Жэрбэгэр гоё бэетэй хүлэгүүд харгыда гаража, олоной анхарал татаадхина. Хонхын хан гэхэ абяагаар харгын тооһон бурьяшаба. Гурбадахи разрядай спортсмен О. Висловой боожыень барижа ябаһан «Волна» гэжэ морин түрүүлжэ, 3 минута 54 секунда саг харуулаа. Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра» колхозой «Арбат», «Звездарь» гэжэ хүлэгүүд удаадахи шангай һууринуудые эзэлбэ.

Һамбай дэлһээ һагсаганууһан азарганууд ээлжээтэ урилдаанда бэлэн болонхой, бэеэ зэһэн зогсобод. Удангүй Г. Павловай боожыень барижа ябаһан «Кортик» гэжэ азаргын түрүүлжэ ерэһэн мэдэгдэжэ, альга ташалган нэершэнэ. Энэ азарга 1600 метрэй зайе 3 минута 19 секунда соо гаталһан байба.

Гүйгөөшэ моридой урилдаанай болоходо сугларагшад бүри ехээр һонирхожо, хоорондоо боосолдоно, тотализатор наадагшадай тоо олошорно. Газар сабшан, байра дээрээ байжа ядаһан гүйгөөшэдые хүнүүд атаархан харанад. Хонхын абяанһаа залд гэжэ сошоһондол гүйгөөшэ морид урагшаа даб гэжэ хурдан хүлтэй буга һогоонууд мэтэ һуга харайн шуумайшанад. «Эликсир», «Валюта» хоёрой унаган «Эволин» эрхимлэхэнь, үгы даа, «Баббидые» баһажа болохогүй» гэлдэн заримашуул хоорондоо арсалданад. Эсэсэй эсэстэ энэ арсалдаанай шиидхэбэри «эсхэгдэбэ». Гурбадахи разрядай спортсменка И. Ангаповагай унажа ябаһан «Эволин» 1600 метрэй зайе 1 минута 56 секунда саг соо гаталжа, солоёо дуудуулан магтуулба. «Баббит» хоёрдохи, «Зажим» гурбадахи һууринуудта гараа.

Хурдан хүлэгүүдэй урилдаан хойно хойноһоо һубарин үнгэрнэ. Дүнэн наһаяа хүсэһэн морид харгы дээрэ гараба. Ямар хүлэг түрүүлжэ, солоёо дуудуулхань бэ?. Баһал таагдаагүй таабари. Удангүй таабари таагдаба. Г. Павловай боожыень барижа ябаһан «Бастарт» 1600 метрэй зайе 3 минута 17 секунда соо гаталжа түрүүлбэ. Бэшүүрэй аймагай Бэшүүрэй совхозой «Байкал» хүлэг хоёрдохи, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра» колхозой «Браслет» гурбадахи һууринуудые эзэлээ.

Хатарша морид хазаар даран мүрысэхэдөө, хүлнүүдээ гоёор татажа, олоной магтаалда хүртэнэ. «Бароо-о бара» «Бравый» түрүүлээ гэһэн хашхараан гэнтэ стадион дээгүүр зэдэлшэнэ. Үнэхөөрөөшье, Н. Валеевэй боожыень барижа ябаһан хээр морин түрүүлжэ, 2 минута 37 секунда харуулаа. «Отпрыск» тэрээнһээ хоёр секундаар гээгдэжэ ерээ.

Гүйгөөшэ моридой урилдаагаар энэ һонирхолтой мүрысөөн түгэсхэбэ. Г. Павловай унажа ябаһан «Эфиронос» морин түрүүлһээр түрүүлжэ, дүрбэн сагаан туруунһаа дүлэ гараса гүйхэ хүлэг байһанаа харуулба. Энэ морин 1600 метрэй зайе 1 минута 52 секунда саг соо гатална. Тиихэдэ «Маркер», «Округ» гэжэ нэрэтэй морид хоёрдохи һууриие үсэд нэтэрүүгээр буляалдаа. Түрүүшээр гурбадахи разрядай спортсменка Л. Колтогой унажа ябаһан «Маркер» урагшаа һуга һүрэн гарабашье, Б. Эрдынеевэй жолооень бариһан «Округто» хүсэгдэ хүсэгдэһөөр хойнонь орошоо.

Удаадахи амаралтын үдэр, июнин 9-дэ иимэ һонирхолтой мүрысөөн үнгэргэгдэхэ байна.

Б. НАМДЫКОВ.

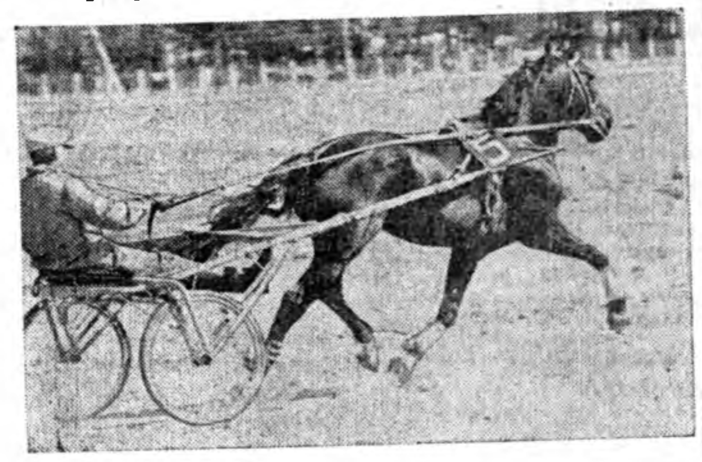

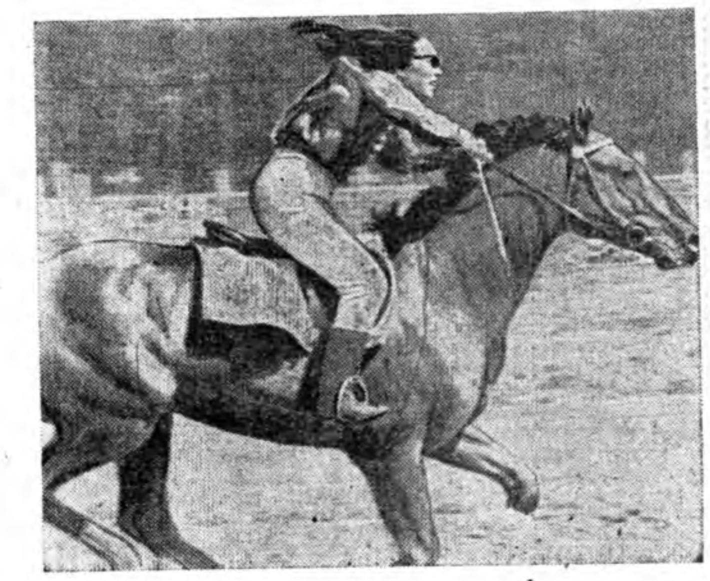

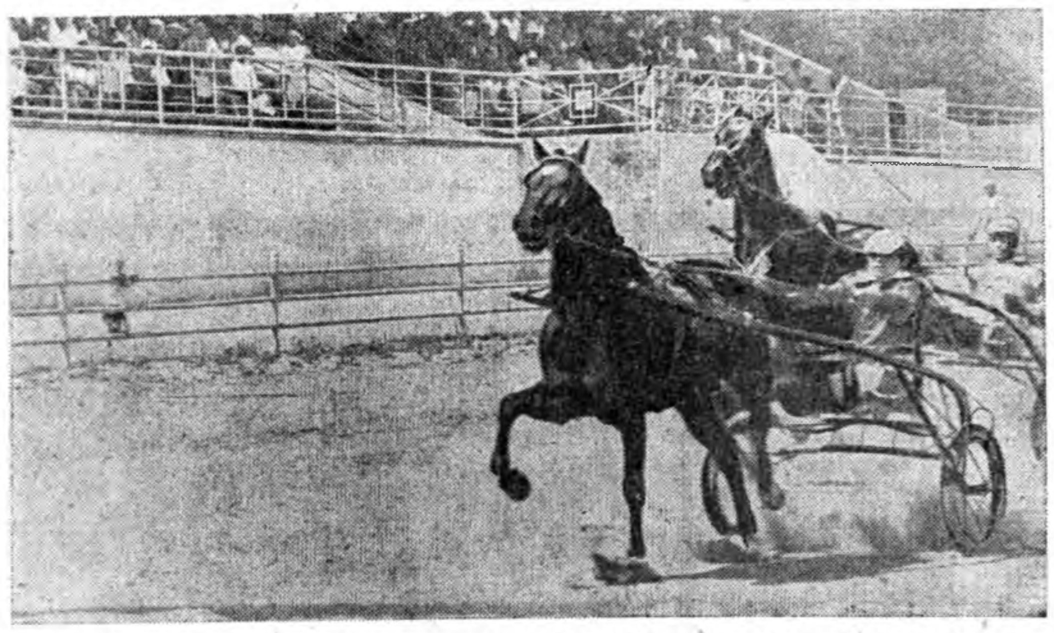

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Н. Валеевэй боожыень бариһан «Бравый» хатарайнгаа «эрдэм» харуулна. 2. Гурбадахи разрядай спортсменка И. Ангаповагай унаһан «Эволин» гэжэ нэрэтэй гүйгөөшэ солоёо магтуулба. 3. Мүрысөөнэй үедэ.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

УНШАГТЫ һонирхохо[...] байхат

ЯҺАЛА ҺАЙН ЗАНДАА

ПОРТ шадарха уһанай [...] рые гүнзэгырүүлхэ хүдэ[...] риин үедэ XVII зуун [...] Бразилиин Сантос хото [...] уһанда шэнгэһэн Англ[...] «Вивьен» гэжэ судна олд[...] байна. Элһэ хайраар [...] наар хушагдашаһан дээр[...] модониинь яагаашьегүй, [...] хи зандаа үлэһэн байха [...] Хэрбээ судные далайн [...] һаа сэбэрлэбэл, тэрээгээр [...] маржа болоно.

Энэ судна дээрэһээ [...] мүнгэн олдоо. Контрабанд[...] нууд энээниие Перуһаа [...] рай газараар асараад, [...] дээгүүр Европо абаашаха [...] рилготой байгаа ха гэжэ [...] гэжэлтэд багсаамжална. [...] хэ үедэ Перугай портну[...] тамуужанай хиналта [...] нягта байһан юм. Ушар [...] һээ контрабандистнууд [...] зилиин портнуудые хэрэгл[...] таарамжатай гэжэ тоол[...] байгаа. Гэхэ зуура, Амер[...] түбиин баруун эрьенүүд[...] һүндэлдэг дээрмэшэдтэй [...] захагүйе хүсэһэн байна.

Тэрэ судна Бразилиин [...] зейнүүдэй нэгэндэ дамжу[...] үгтөө.

РИМЭЙ ТҮБ ХУДАР[...] ЯБАГААР

Италиин нийслэл хоты[...] урдын түбэй үшөө нэгэ [...] сток — Испани гэжэ [...] талмайн район — [...] автомобильнууд ябахаяа [...] либо. Энэ хадаа эртэ [...] хотын үйлсэ гудамжану[...] дүүргэдэг автомобильну[...] гүйлдөөнһөө сүлөөлэгд[...] гурбадахи «заповедник» [...] Хотын автобусууд, такси[...] ба ябаган хүнүүд лэ энэ [...] май дээгүүр гараха арг[...] байна.

Римэй муниципалите[...] зохёон хараалһан тусхай [...] сэбэй үндэһөөр эдэ хэ[...] ябуулганууд үнгэргэгдэнэ. [...] дорхойлон хэлэхэдэ, транс[...] тын хүдэлөөнһөө болоҗо, [...] урдын архитектурын хү[...] нүүдэй дорьбон һандара[...] һаа уламжалан, иимэ шии[...] бэри абтаа.

АУКЦИОНОЙ РЕКОР[...]

ХОМОРОЙ шухаг арх[...] зургаадахи аукцион Чи[...] хотодо нээгдэһэн байгаа. Ф[...] циин, Германиин, Итал[...] Португалиин, Холбоото [...] дуудай, Венгриин фирмэ[...] дэй хоморой шухаг элдэб [...] зын архи эндэ табигдаба.

600 сортын 30 мянга [...] шэлтэй архи эндэ табигд[...] олоной анхарал татаа, һо[...] хол үүсхээ. Һүүлэй жэлнүү[...] ургасын, мүн олон [...] байлгагдаһан архинууд [...] цион дээрэһээ худалдагд[...] байна. Жэшээлэн хэлэбэл, [...] морой шухаг архи — 1792 [...] до нэрэгдэжэ, шэл руу ю[...] дэһэн мадерэ эдэнэй д[...] бии.

Тиигэбэшье 1864 оной [...] саһаа нэрэгдэһэн шато[...] гэжэ сортын архи аукци[...] хабаадаһан бүхы хүнүү[...] анхарал татаһан байна. [...] хадаа дэлхэй дээрэ ори [...] шэл архи гэжэ багсаамжа[...] дана.

«Энэмнай искусствын ёһо[...] зохёол мүн», — гээд аук[...] эмхидхэгшэдэй нэгэнэй [...] сын коллекциһээ ороһон [...] хиие элирхэйлэн тэмдэгл[...] байха юм.

Удаан саг соо наймааса[...] һанай һүүлээр энэ хомо[...] архиив 9 мянган долла[...] Швейцариин банкирну[...] синдикадта худалдаа.

ЮРЭ БУСЫН ОЛОШ[...]

УХЭЖЭ ХОСОРОН һал[...] гээд олон эрдэмтэдэй тоо[...] байһан шара һүүлтэй, па[...] гар ехэ нооһотой һармаг[...] Перуда олдоо.

1802 ондо Перугай С[...] худар аяншалһан Алекс[...] Гумбольдт ланудо түр[...] һармагшанай бии байһа[...] хай түрүүшынхеэ дурдаа [...] Нютагай хүн зоной хө[...] нүүдтэ, хэдэн арһануудта [...] дэһэлэн, иимэ түрэлэй [...] магшанай ямар дүрсэтэй, [...] аашатай байһан тухайнь [...] гэрэнгыгээр бэшээ бэлэй. [...] гэһэнһээ хойшо ланудо т[...] лэй һармагшан тухай м[...] сэлнүүд огто үгы болош[...] юм. Энэ амитанай гурба[...] һан Лондоной түүхэ шэ[...] дэг Британиин музейдэ б[...]

Ланудо түрэлэй һарма[...] ниие удаан саг соо бэдэ[...] байһан зоологическа экс[...] ци Перугай Амазониин [...] дунда ажаһуудаг нэгэ [...] ороходоо, иимэ һармаг[...] тай байхыень обёоржо[...] Энэ хоморой амитаниие э[...] наукада үгэхыень эрдэ[...] гэрэй эзэдые үгэдөө ору[...] шадаба.

Эмэ һармагшан угаа [...] хан юм. Тэрэ ехэл һо[...] шархуу, һургахада бэ[...] һурана. Мүнөө тэрэ Пер[...] нийслэл хотын зоо[...] «үльгэр домогой парк» [...] байдаг болоо.

(ТАСС)

Хилын саанаһаа

· телефон · телеграф · радио

ДЭЛХЭЙН ГАЗЕТЭНҮҮД ЮУН ТУХАЙ БЭШЭНЭБ

Советскэ Союзай ба Холбоото Штадуудай хүтэлбэрилэгшэдэй Москвада уулзажа, хөөрэлдөөнүүдые хэхээр бэлдэжэ байһантайнь дашарамдуулан, СССР-эй болон США-гай хоорондохи харилсаанай хүгжэлгэдэ хабаатай асуудалнуудые гадаадын олон газетэнүүд зүбшэлжэ байна. Тодорхойлон хэлэхэдэ, хоёр ороной хоорондын амгалан ёһоной харилсаа үргэдхэн бэхижүүлгэ уласхоорондын шахардуу байдал саашадань һуларуулха хэрэгтэ харюусаха байна гээд Японой «Майнити» газетэ бэшэнэ.

Сириин ба Израилиин сэрэгүүдые хоёр тээшэнь һалгаан тарааха тухай хэлсээе гадаадын хэблэл үргэнөөр шэнжэлжэ үргэлжэлһөөр. Энэ хэлсээн Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые бүрин һайжаруулха талаар шухала алхам болоно гээд Польшын «Трибуна люду» газетэ тэмдэглэнэ. Шахардуу байдалай юрэнхы дээрээ һуларһанай ашаар байлдаанууд зогсоогдожо, сэрэгүүд хоёр тээшэнь һалгаан тараагдаха аргатай болоо. «Социалис хани нэгэдэлтэ оронууд, нэн түрүүн Советскэ Союз Араб гүрэнүүдтэ илангаяа ехэ туһаламжа, дэмжэлгэ үзүүлнэ. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев болон совет бусад хүтэлбэрилэгшэдэй һаяхан Сириин Президент Асадтай хэһэн хөөрэлдөөнүүд Сириин бэеэ дааһан экономическа хүгжэлтэ хангаһан, оронoo хамгаалха хүсэ шадалыень бэхижүүлһэн хэдэ хэдэн хэлсээнүүдые баталха арга олгоһон байна», — гэжэ «Трибуна люду» бэшэнэ.

Сэрэгүүдые хоёр тээшэнь һалгаан тарааха тухай хэлсээн Дүтын Зүүн зүгтэхи асуудалые эсэслэн шиидхэхэгүйшье һаань, эндэхи байдалые амгалан ёһоор гуримшуулхын түлөө, эб найрамдалай ба дэбжэлтын хүсэнүүдые бэхижүүлхын түлөө тэмсэгшэдэй ехэ амжалта болоно гээд Венгриин «Непсабадшаг» газетэ тэмдэглэнэ.

Франциин президент В. Жискар д'Эстэнэй ба ФРГ-гэй канцлер Г. Шмидтын хоорондо Парижда болоһон хөөрэлдөөнүүд тухай Франциин «Юманите» газетэ бэшэхэдээ, мүнөө үедэ «юрэнхы дэлгүүртэ» хабаатай оронуудай экономическа байдал хүндэ хүшэр болоод байна гэжэ хөөрэлдөөнүүдэй үедэ тэмдэглэгдээ гээд мэдээсэнэ.

Англиин ба гадаадын бусад газетэнүүд Хойто Ирландиин байдалда ехэ анхаралаа хандуулжа байһаар. Британиин энэ провинциие «сэхэ Лондонһоо зонхилон хүтэлбэрилгэ» Ольстертохи түбэг бэрхэшээлые гуримшуулан һайжаруулжа шадахагүй байна гэжэ шэнжэлэгшэд тэмдэглэнэ.

Чилидэ, Уругвайда хархис хүсэнүүдэй үйлэдэжэ байһан хорото муухай ааша ябуулганууд тухай Луис Корваланиие, Родней Арисмендиие, Чилиин ба Уругвайн бусад патриодуудые шорон түрмэнүүдһээ, концлагерьнуудһаа дары сүлөөлхэ тухай эрилтэ хариин оронуудай хэблэл табина. Португалидахи байдал тухай, һүүлэй үедэ Италида хархис хүсэнүүдтэ эсэргүүгээр хэгдэжэ байһан үргэн олониитын тэмсэл тухай газетэнүүд дэлгэрэнгыгээр бэшэнэ.

(ТАСС).

СОФИ

Хани барисаанай һүлдэ тэмдэг

ТАСС

«Хани барисаанай һүлдэ тэмдэг» гэһэн асари ехэ хүшөөгэй барилга Марицка шулуу нүүрһэнэй бассейнэй түб — Раднево хотодо эхилээ. Болгариин элшэ хүсэнэй мантан ехэ барилга — «Марица-Восток» гэжэ элшэ хүсэнэй бүлэг барилга дээрэ Болгариин, Советскэ Союзай, ГДР-эй, ЧССР-эй хүдэлмэришэдэй, мэргэжэлтэдэй хамтын габшагай ажалые энэ хүшөө мүнхэлхэ юм. Тус хүшөө социалис оронуудай нэгэдэл ба хани барисаае мүнхэлэн баталха. Болгариин социалис революциин гушан жэлэй ой болотор тэрэ баригдажа дүүргэгдэхэ.

БАНГКОК

Таиландын шэнэ правительство

ТАСС

Таиландын премьер-министр Санья Таммасак майн 31-дэ шэнэ правительство байгуулба. Бултадаа гражданска хүнүүдһээ энэ правительство һүүлшын 42 жэлэй турша соо түрүүшынхиеэ байгуулагдаа. Тэрэнэй составта 19 шэнэ министр ороно. Правительствын программа Национальна суглаанай баталамжада июниин 6-да табигдаха юм.

Таиландын гадаадын хэрэгүүдэй министрээр Чарунпан Исрангкур дахяад үлөө, премьер-министрэй орлогшоор Пракоп Юттасинг, оборонын министрээр — Круан Сутаниин томилогдоһон байна.

Шэнэ кабинедэй гадаадын политическэ хараа шугам тушаа тогтоходоо, энэ хараа шугам хубилхагүй гээд правительствын түлөөлэгшэ хэлээ. Дотоодын политическэ ажал ябуулгадаа правительство хүдөө ажахыда туһаламжа үзүүлхэ, эдилгэ эдишэ абалгатай тэмсэхэ хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулха байна.

Ороной шэнэ конституци августда тунхаглагдаха гээд корреспондентнүүдэй асуудалнуудта харюусахадаа премьер-министр Таммасак мэдүүлээ гэжэ «Нейшн» газетэ мэдээсэнэ.

ИСЛАМБАД

Хөөрэлдөөнүүд хойшолуулагдаба

ТАСС

Хоёр ороной хоорондохи харилсаае саашадань һайжаруулха тухай хөөрэлдөөнүүдые тодо бэшэ болзороор хойшолуулхые Пакистанай правительство Индиин правительствада дурадхаа гээд Пакистанай МИД-эй түлөөлэгшэ эндэ мэдүүлбэ. Ядерна түхеэрэлгэ Индиин газар доро туршалга хэһэнтэй дашарамдуулан, энэ хэгдэбэ гэжэ тэрэ баталһан байна. Энэнь «иимэ хөөрэлдөөнүүдые амжалтатайгаар дүүргэлгэдэ» һайнаар нүлөөлхэгүй байна.

Хөөрэлдөөнүүдые хойшолуулга «хоёр гүрэнэй харилсаа һайжаруулгада тойбо татахагүй» гээд Пакистанай МИД-эй түлөөлэгшэ нэмэбэ.

ЛОНДОН

ХАРИЛСАА ХОЛБООГОО ХҮГЖӨӨХЫН ТҮЛӨӨ

ТАСС

Англо-совет хани барисаанай бүлгэмэй XVII конференци хүдэлмэреэ эндэ эхилбэ. Политическэ, ниитын ба профсоюзай элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшад, Англо-совет хани барисаанай бүлгэмэй эдэбхитэд тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадана.

Бүхы асуудалнуудаар хоёр ороной хоорондохи харилсаае һайжаруулга бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ удха шанартай байна гээд бүлгэмэй национальна Соведэй түрүүлэгшэ Л. Брэдшоу оролто үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ.

Тодорхойлон хэлэхэдэ, конференци дээрэ хэдэ хэдэн тогтоолнууд абтаа. Хоёр ороной хоорондын харилсаа холбоо хүгжөөлгэ уласхоорондын шахардуу байдал һуларуулгада ехэ үүргэ дүүргэхэ байна. Сэрэгэй нэгэдэлнүүдые гансата тарааха тухай Варшавска договорто хабаатай оронуудай дурадхалые конференцидэ хабаадагшад һайшааба.

Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэевропын зүблөөнэй хүдэлмэриие, Түбэй Европодохи зэбсэгтэ хүсэнүүдые, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хорообо тухай хөөрэлдөөнүүдые амжалтатайгаар дүүргэхэ шухала гэжэ эдэнэр хэлэһэн байна.

Эб найрамдал ба арадуудай аюулгүй байдал хамгаалха талаар Советскэ Союзай бэелүүлдэг эдэбхитэй политикые олон ораторнууд тэмдэглээ.

СОФИ

Онкологуудай суглаан

ТАСС

Онкологиин талаар Болгариин национальна хоёрдохи конгресс июниин 3-да Варна хотодо нээгдэбэ. Хорон хабдар үбшэнһөө (рак) хүнүүдые һэргылхэ, иимэ үбшэнтэй һая һүжэржэ байха үедэ элирүүлхэ гэхэ мэтэ асуудалнууд энэ конгресс дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ юм. Онкологиин талаар 500 гаран болгар мэргэжэлтэ, олон оронуудай, эдэнэй дунда Советскэ Союзай элитэ мэдээжэ 100 гаран эрдэмтэ тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадана. Варнада нээгдэһэн конгрессэй хүдэлмэриин дүүрэмсээрнь, хорон хабдар үбшэниие хирургическа ба нэгэдхэгдэһэн аргаар эмшэлхэ асуудалнуудаар СЭВ-тэ хабаатай оронуудай экспертнүүдэй заседани болохо байна.

БЕЙРУТ

ООН-ой комиссиин зүблөөн

ТАСС

Баруун Азиин оронуудай байдал зүбшэн хэлсэдэг ООН-ой экономическа комиссиин зүблөөн ООН-ой Генеральна секретарь К. Вальдхаймай түрүүлэлгэ доро июниин 3-да эндэ нээгдэбэ. Зүблөөндэ хабаадагшад эмхидхэлэй асуудалнуудые зүбшэлхэ зуураа, 1975 ондо хэхэ хүдэлмэриингөө түсэб хараалха байна.

НЬЮ-ЙОРК

Президент Х. Асадай мэдүүлгэ

ТАСС

«Булимтаран эзэмдэһэн Араб бүхы газар нютагуудһаа Израилиин сэрэгүүдэй гаргагдаад, Палестинын араб арадай үндэһэн эрхэнүүдэй һэргээгдээд байбал, Дүтын Зүүн зүгтэ бата амгалан байдал тогтохо байна» гэжэ Сириин президент Х. Асад «Ньюсуик» журналай корреспондентдэ мэдүүлээ. ООН-ой Аюулгүйн Соведэй тогтоол Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые гуримшуулха хэрэгэй үндэһэ һуури болоно гээд президент тэмдэглэбэ.

Сири амгалан ёһоор ажаһуухые хүсэнэ. Тиин сэрэгүүдые хоёр тээшэнь һалгаан тарааха тухай хэлсээн дэлхэйн энэ райондохи байдалые эсэслэн һайжаруулха замда шухала алхам болоно гэжэ тоолонобди гээд Х. Асад хэлээ.

ДАМАСК

Плендэ ороһон сэрэгшэдээ андалдан абалсана

ТАСС

Плендэ ороһон сэрэгшэдээ Сири, Израиль андалдан абалсажа эхилбэ.

Сириин ба Израилиин сэрэгүүдые хоёр тээшэнь һалгаан тарааха тухай Женевэдэ баталагдаһан хэлсээнэй үндэһөөр плендэ ороһон Израилиин түрүүшын бүлэг сэрэгшэд июниин 1-нэй үглөөгүүр самолёдоор Тель-Авив эльгээгдэһэн байна.

Плендэ абтаһан Сириин түрүүшын бүлэг сэрэгшэд Дамаск эльгээгдээ.

Уласхоорондын Улаан Хэрээһэнэй хиналта доро плендэ ороһон сэрэгшэдээ андалдан абалсана.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Хонидой нооһо хайшалалгада — һайн бэлэдхэл» — түрүү бэшэг. СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтада бэлэдхэл тухай материалнууд. Орон доторой болон республикын һонин.

Хсёрдохи хуудаһанда. Партийна ажабайдалай хронико. «Үндэр баян ургаса манай гарта» — Г. Серебренниковэй статья. Орон доторнай. Республикын һонин.

Гурбадахи хуудаһанда. «Һунгагшадай захилаар» — В. Зоркиной корреспонденци. Һайн юумые бүгэдэндэ» — Н. Елисеевэй корреспонденци. Хилын саана. АПН-эй материалнууд

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Хаана һурахаяа ошохоб?

СЭНХИР ЭКРАН

СРЕДА, 5.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 14.35 — «Шадамар гарнууд» гэһэн дамжуулга үхибүүдтэ харуулагдаха (үнгэтэ). 15.05 — Һүүлэй һонин. 15.15 — «Светлячок» — гэжэ мультфильм үхибүүдтэ харуулагдаха (үнгэтэ). 16.30 — «Хүн ба хуули». 17.00 — «Илга-Иволга» — телевизионно уран һайханай фильм.

Улаан-Үдэ. 18.05 — Телевизионно һонин. 18.25 — «Байгалай шэмэг» — телевизионно журнал (буряадаар).

«Орбита». 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.45 — «Руины стреляют». Телевизионно уран һайханай олон серитэй фильм (1-дэхи сери). 21.00 — 21.10 — Забһарлалга. 21.10 — «Руины стреляют» (2-дохи сери). 22.15 — «Калининска областиин. угтамжын түсэб бэелүүлэгдэнэ». КПСС-эй Калининска обкомой нэгэдэхи секретарь Н. Г. Корытов дамжуулгада хабаадалсана. 23.00 — Хүгжэмтэ эстафетэ. «Нүхэр дуун». Ростов-на-Дону хотоһоо дамжуулга хэгдэхэ. 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 00.45 — Футболоор СССР-эй кубогай түлөө мүрысөөн. 1/4 хубиин финал. «Спартак» (Москва) — «Заря» (Ворошиловград).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 18.05 — А. С. Пушкин. «Евгений Онегин». Романһаа бүлэгүүд. РСФСР-эй габьяата артист Я. Смоленский уншана.

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Эдиршүүлэй парад» — циркын программа. 19.50 — Оперын хүгжэмэй концерт.

УНШАГШАДАЙ АНХАРАЛД[...]

1974 оной хоёрдохи хахадта хэблэгдэн гар[...] «Буряад үнэн» газетэдэ захил абалга үргэлж[...] һөөр.

Аймагуудай «Союзпечать» агентствэнүүдтэ, хэ[...] хеэ холбооной отделенинүүдтэ, хэблэл тара[...] ниитын түлөөлэгшэдтэ захил хэжэ болохо.

Хахад жэлэй захилай сэн 3 түхэриг.

Хүндэтэ уншагшад! «Буряад үнэн» газетэ[...] захил хэхээе бү мартагты!

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕ[...]

Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-03427. Заказ № 004[...]